

ÅRSRAPPORT 2004

FLYKTINGHJELPEN
NORWEGIAN REFUGEE COUNCIL

Innhold

Vi har hjulpet folk som er på flukt i snart 60 år	>	3
Oversikt over våre aktiviteter i 2004	>	4
Hjelp og beskyttelse til dem verden vil glemme	>	6
Kjerneområdene: Mat og husly, utdanning og fri rettshjelp	>	8
Flyktningshjelpens verden – beskrivelser og kart	>	12
I full aksjon i løpet av 72 timer	>	21
Modig talsmann for folk på flukt	>	23
Databasen i Geneve: Alt om folk på flukt i eget land	>	24
Aktiviteter i Norge det siste året	>	25
Flyktningshjelpens økonomi i 2004	>	28
Års beretning for 2004	>	30
Tallenes tale Regnskap og noter	>	32
Organisasjonskart	>	42

En palestinsk mor og datteren hennes i ruinene av huset deres i flyktningleiren Rafah, sør på Gazastripen. Den israelske hæren ødela 45 palestinske bygninger og gjorde over 500 mennesker hjemløse.

FOTO: REUTERS/MOHAMMED SALEM

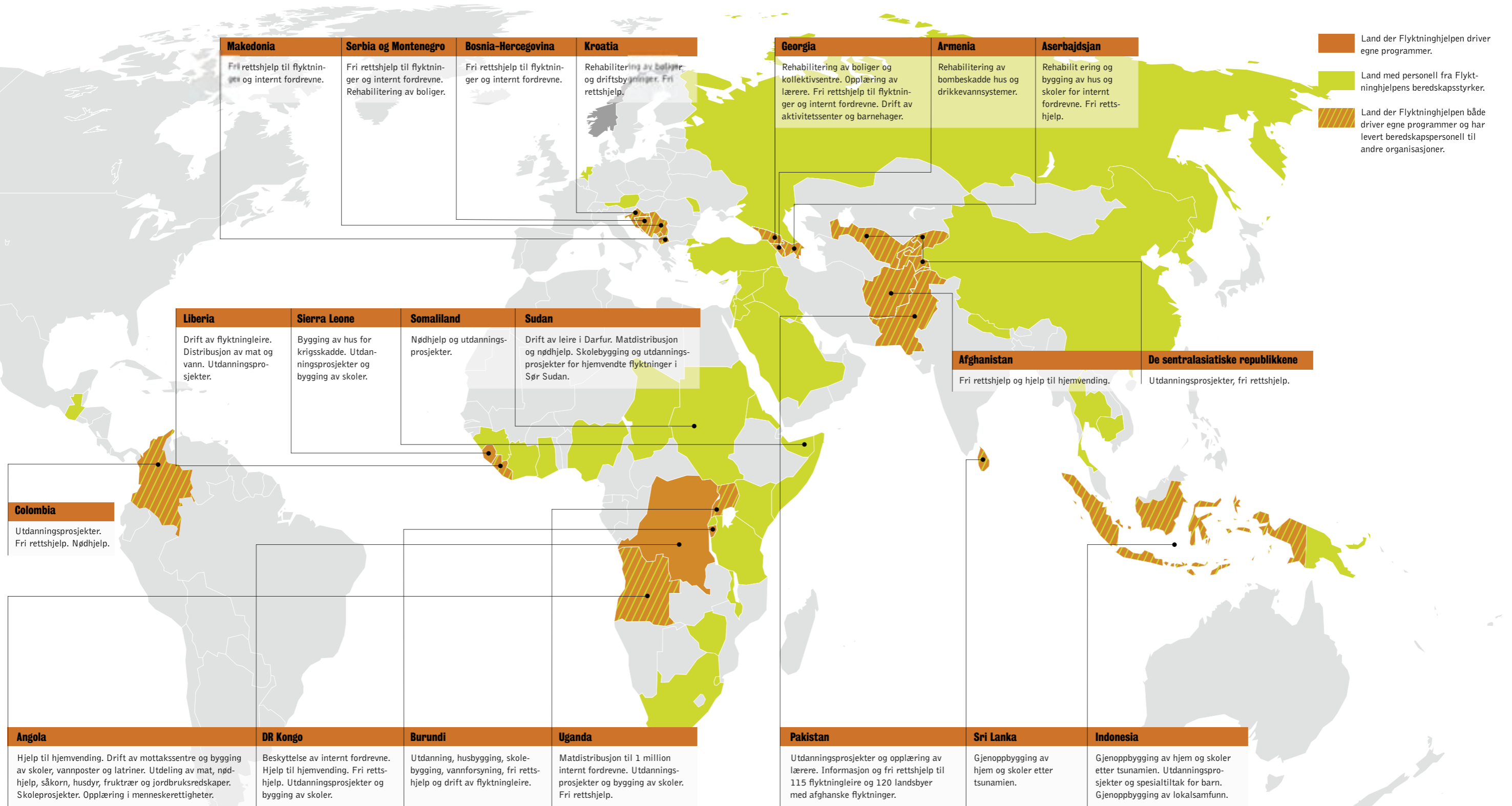
Hjelp og beskyttelse til mennesker på flukt siden 1946

- Flyktningshjelpen ble etablert i 1946 for å hjelpe flyktninger i Europa etter 2. verdenskrig. Da var navnet Europahjelpen.
- Flyktningshjelpen er en av de viktigste leverandørene av personell til FN og andre humanitære organisasjoner.
- Siden har vi gitt hjelp til millioner av ofre for krig og konflikter over hele verden: Flyktninger fra kommunistregimene i Øst-Europa, Vietnamkrigen, kulturrevolusjonen i Kina, kolonikrigene i Afrika, blodige regimer i Latin Amerika, krig og borgerkrig i Afghanistan, brutalitet og etnisk rensing på Balkan, borgerkriger i Afrika, tsunamiofre på Sri Lanka og i Indonesia. For å nevne noe.
- Flyktningshjelpen er en norsk, privat stiftelse uavhengig av religion og partipolitikk.
- Flyktningshjelpen har 1.300 medarbeidere i 21 land på fire kontinenter.
- Flyktningshjelpen gir hjelp og beskyttelse til noen av jordens mest sårbare mennesker: De som har måttet flykte fra alt for å redde livet. De fleste er kvinner og barn.
- Flyktningshjelpen er spesialister på distribusjon av mat og nødhjelp, utdanning til barn på flukt, gjenreising av hjem og skoler, samt juridisk rådgivning til flyktninger og fordrevne som ønsker å reise hjem.
- Flyktningshjelpen driver verdens største beredskapsstyrker for bistandspersonell: 660 kvinner og menn som kan reise hvor som helst i verden i løpet av 72 timer.
- Flyktningshjelpen har særlig fokus på internt fordrevne, mennesker som er på flukt innenfor sitt eget lands grenser. De lider ofte mest og har liten beskyttelse i internasjonale lover.
- Flyktningshjelpen kombinerer engasjement og effektivitet. Vi skal ha mest mulig ut av hver krone. Ingenting skal «forsvinne på veien».
- Flyktningshjelpen regnes som en av verdens viktigste hjelpeorganisasjoner for mennesker på flukt. Vi får støtte fra FN, EU, og flere regjeringer, bl.a. den norske.
- Flyktningshjelpen er helt avhengig av støtte fra privatpersoner og bedrifter i Norge. Da kan vi hjelpe enda flere når behovene er størst.

FLYKTNINGHJELPENS MANDAT

«Stiftelsen Flyktningshjelpen skal fremme og beskytte rettighetene til mennesker på flukt i eller utenfor eget land, uten hensyn til rase, religion, nasjonalitet og politisk oppfatning. Dette skal gjøres gjennom uavhengig og uredde talsmannsarbeid nasjonalt og internasjonalt, gjennom å yte humanitær hjelp i nødsituasjoner, og gjennom å styrke FN-organisasjonenes kapasitet til å gi og koordinere internasjonal hjelp og beskyttelse. Flyktningshjelpen skal ha gode, varige løsninger som mål og perspektiv både for talsmannsarbeidet og for sin nødhjelpsinnsetning.»

Flyktinghjelpens aktiviteter i 2004

Nødhjelp og beskyttelse til dem som verden vil glemme

Vi jobber blant noen av verdens sårbare mennesker. Noen har mistet alt, unntatt livet. Men mange bærer på et håp og en drøm: At det en gang skal være mulig å vende hjem. At sårene kan leges og frykten forvitte, slik at en normal tilværelse gradvis kan vende tilbake.

Nesten 40 millioner mennesker er på flukt fra krig og konflikter. Langt over halvparten er på flukt i sitt eget land. Millioner er også fordrevet av sine egne myndigheter. De er ofret i et kynisk politisk spill, der menneskeskjebner er det som teller minst. Kvinner og barn er aller hardest rammet.

Mennesker på flukt er en av verdens største humanitære katastrofer. Men store deler av verden lukker øynene.

Norsk hjelp over hele verden

Flyktningshjelpen har kjempet for flyktnings sak i nesten 60 år. Først under navnet Europahjelpen, siden som Det Norske

Flyktingeråd og Flyktingerådet. I 2004 besluttet vi å endre navn til Flyktningshjelpen. Det gir den mest presise beskrivelsen av hvem vi er og hva vi gjør.

Siden 1997 har Flyktningshjelpen (Flyktingerådet) vært en uavhengig, privat stiftelse. I løpet av de siste årene har virksomheten over hele verden vokst enormt. Vi har i dag 1.300 engasjerte medarbeidere i 21 land på fire kontinenter. Vi har verdens største beredskapsstyrker for bistandspersonell: Over 600 eksperter fra en rekke fagfelt, som kan rykke ut til et hvilket som helst konfliktområde i løpet av 72 timer.

Hjelp og håp til millioner

Flyktningshjelpens arbeid handler om å hjelpe flest mulig flyktinger og internt fordrevne. Vi jobber i noen av verdens farligste områder. Oftest i land som aldri når opp på avisenes førstesider. I mange av landene bruker kyniske krigsherrer eller

korrupte myndigheter flyktingene i et spill for å oppnå mest mulig til seg selv av penger og makt. Flyktingene trenger en organisasjon som konsekvent står på deres side, som taler deres sak overalt hvor det trengs. Flyktningshjelpen nyter stor respekt og har betydelig innflytelse overfor bl.a FN og nasjonale myndigheter. Dette har vi fått fordi vi i tillegg til å snakke, gjør mye praktisk arbeid ute i «felten». Bare i 2004 var vi med på å gi liv og håp til flere millioner mennesker. I Nord-Uganda alene distribuerte vi mat til 1,4 millioner internt fordrevne.

Flyktningshjelpen har valgt å ikke gjøre «alt» innenfor humanitært nødhjelpsarbeid. Vår linje er å gjøre en best mulig jobb på de områdene vi behersker best:

- Mat og nødhjelp til flyktinger i akutte kriser.
- Midlertidig husly, samt gjenoppbygging av hjem og skoler.

- Utdanning til barn og unge på flukt.
- Informasjon og juridisk rådgivning til flyktinger, særlig i forbindelse med hjemreise.

Langsiktige løsninger

I vår del av verden er orden «flykting» omfattet med fordommer og motvilje hos enkelte. Men vi vet at de aller fleste mennesker på flukt befinner seg hundrevis av mil fra vestlige land. De lever i frykt og usikkerhet, ofte under kummerlige forhold i sine egne hjemland og de nærmeste nabolandene. Der ligger Flyktningshjelpens aller største oppgaver: Vi skal gi hjelp og beskyttelse så lenge det er nødvendig, og sikre flyktinger rett til å vende hjem i trygghet og verdighet så snart det er mulig.

Flyktningshjelpen er opptatt av å finne langsiktige løsninger. Mat og plaster er nødvendig, men gir bare kortsiktig lindring. For de fleste er den beste løsningen å vende

hjem og bygge opp tilværelsen på nytt. Noen vil for alltid være avskåret fra å dra tilbake. De har krav på beskyttelse i et nytt land.

Flyktingene trenger vår støtte

Flyktingene selv er ofte vår nærmeste samarbeidspartner. De har oppdrift og livsmot. De har tatt sitt livs vanskeligste valg for å redde livet til seg selv og familien.

Samtidig ber vi det norske folk om støtte. Under 2. verdenskrig fikk mange av våre egne landsmenn beskyttelse i Sverige, England og USA. Etter krigen vendte noen hjem, mens de fleste etablerte seg på nytt utenfor Europa. Vi har både ressurser og moralsk plikt til å hjelpe de som i vår tid er på feil sted til feil tid.

Flyktningshjelpen takker alle venner og samarbeidspartnere og ber om fortsatt støtte i kampen for folk på flukt over hele verden.

En million mennesker ble drept under folke-mordet i Rwanda i 1994, og to millioner flyktet til nabolandene. De fleste, som disse menneskene i Tanzania, vendte hjem.

FOTO: UNHCR/R.CHALASANI

Raymond Johansen, generalsekretær i Flyktningshjelpen

FOTO: UNHCR/N.BEHRING

11 år gamle Aliyah Sarwaree konsentrerer seg i en engelsktime i Kabul. Familien hennes vendte tilbake til Kabul fra Pakistan.

Flyktninghjelpens kjerneområder

Mennesker på flukt har ikke ensartede behov. Flyktninghjelpen bistår med alt fra umiddelbar hjelp som mat og nødhjelp, til utdanning, husly og juridisk rådgivning.

Flyktninghjelpen vil gjøre en best mulig innsats på de områdene vi vet er viktigst for mennesker på flukt:

- Mat og nødhjelp til flyktninger i akutte kriser.
- Midlertidig husly, samt gjenoppbygging av hjem og skoler.
- Utdanning til barn og unge på flukt.
- Informasjon og juridisk rådgivning til flyktninger og internt fordrevne, særlig i forbindelse med hjemreise.

I tillegg har vi ansvar for daglig drift av flere store flyktningleire i Afrika. Når det gjelder helsetilbud, samarbeider vi nært med andre spesialistorganisasjoner som Leger Uten Grenser, Det Internasjonale Røde Kors og FN-systemet.

DISTRIBUSJON AV MAT OG NØDHJELP

Flyktninghjelpen distribuerer mat og nødhjelpsartikler til flyktninger og internt fordrevne, både i akutte kriser og som grunnleggende hjelp til reetablering når det er mulig å vende hjem.

Flyktninghjelpens målsetninger innen

kjerneområdet distribusjon:

- Redde liv.
- Hindre livstruende sykdommer, blant annet gjennom informasjon om hygiene ved tilberedning og oppbevaring av mat.
- Forsvare flyktingers og internt fordrevnes rettigheter til adgang til mat.

Nytt om prosjekter i 2004

– I 2004 etablerte Flyktninghjelpen nye prosjekter innen matdistribusjon i Darfur, vest Sudan og i Liberia.

– Samarbeidet med World Food Program (WFP) i Uganda ble utvidet med utdeling av mat til en million internt fordrevne.

Nettverk og samarbeid

Flyktninghjelpens aktiviteter innen nettverksarbeid i 2004 inkluderer bl.a.:

- Medvirkning i FORUMs (Forum for utvikling og miljø) temagruppe for mat-sikkerhet og jordreform.
- Deltakelse på WFPs årlige NGO konsultasjon i Roma i oktober sammen med humanitære organisasjoner og andre partnere.

– Flyktninghjelpen ble tildelt observatørstatus i EuronAid, en organisasjon for aktører innen bistand som arbeider med matvarebistand og matsikkerhet.

Planer for 2005

Flyktninghjelpens planer for distribusjon i 2005 er blant annet å:

- Etablere distribusjonsprosjekter i flere land.
- Sørge for at erfaringer fra eksisterende prosjekter blir overført til nye.
- Sikre at Flyktninghjelpen til enhver tid har tilgjengelig kvalifisert arbeidskraft innen distribusjon, både norsk og internasjonalt personell.
- Utvide samarbeidet med World Food Programme (WFP).

INFORMASJON, RÅDGIVNING OG JURIDISK ASSISTANSE

Flyktninghjelpens rettshjelpsprosjekt, ICLA (Information, Counselling and Legal Assistance) skal:

– Gi informasjon og rådgivning til flykt-

ninger og internt fordrevne, slik at de får et bedre grunnlag for å avgjøre om de skal vende hjem.

- Overvåke tilbakevendingen og identifisere problemer for dem som vender tilbake.
- Ta opp rettslige hindringer for tilbakevending og langsiktig reintegrering.
- Systematisk dokumentere problemområder og bidra med forslag til løsninger.

Nytt om prosjekter i 2004

– Ved årsskiftet var det aktive ICLA-prosjekter i 10 land.

– Den største mottakergruppen av informasjon og juridiske assistanse i 2004 var mennesker på flukt i eget land.

– Mot slutten av året økte den globale interessen og oppmerksomheten rundt temaet bolig, jord- og eiendomsrettigheter innenfor internasjonalt humanitært arbeid, både på et prinsipielt og et politisk plan. Det vil styrke Flyktninghjelpens arbeid på dette området.

– Ved utgangen av 2004 avsluttet Flyktninghjelpen sitt rettshjelpsarbeid på Balkan, åtte år etter at det første rettshjelpsprosjektet ble startet i Kroatia. Rettshjelpsprosjektet CRP (Civil Rights Project) har gitt juridisk bistand til flyktninger, internt fordrevne, returnerte og etniske minoriteter i fare for å bli drevet på flukt. Flyktninghjelpen har trukket seg ut av Balkan, men arbeidet fortsettes av lokale CRP-organisasjoner som er ledet av tidligere ansatte i Flyktninghjelpen i Sisak og Vukovar i Kroatia, i Pristina (Kosovo) og i Beograd i Serbia og Montenegro.

– To nye prosjekter ble etablert i 2004 i Burundi og Sudan.

– Det ble satt i gang forberedelser av nye prosjekter i Colombia og på Sri Lanka.

– Eksisterende prosjekter i Afghanistan, Pakistan, Georgia og Aserbajdsjan ble i løpet av året utvidet til å omfatte nye områder innen landene.

– Ellers er ICLA i drift i Uganda og DR Kongo.

Nettverk og samarbeid

Aktiviteter innen nettverksarbeid inkluderer:

– Flyktninghjelpens ICLA-prosjekt har et nært samarbeid med UNHCR i de fleste

land vi opererer. I 2004 valgte UNHCR Flyktninghjelpen som utøvende samarbeidspartner i utarbeidelsen av «Afghan Property Law Manual».

– ICLA-prosjektet samarbeider også med andre lokale og internasjonale humanitære organisasjoner.

Planer for 2005

Flyktninghjelpens planer for ICLA-prosjekter i 2005 er bl.a. å:

- Sikre at erfaringene innen informasjon, rådgivning og juridisk assistanse systematiseres for å utvikle og forbedre prosjektene.
- Utarbeide en metode for å måle effekten av assistansen som ytes gjennom ICLA-prosjektene.
- Delta i internasjonale aktiviteter og debatter om eiendomsrettigheter for mennesker som er eller har vært på flukt.
- Øke innsats og fokus på mennesker som er på flukt over landegrensene uten at det går på bekostning av den hjelp som i dag gis til internt fordrevne.

HUSLY OG SKOLEBYGGING

Flyktninghjelpens mål innen kjerneområdet husly og skolebygging:

- Øke omfanget av husly- og skolebyggingsprosjektene.
- Styrke rekrutteringen av kvalifisert arbeidskraft innen bygging og boligspørsmål.
- Styrke deltakelsen i internasjonale nettverk.
- Innføre kartleggingsverktøy for rehabilitering av boliger og skoler.

Nytt om prosjekter i 2004

– Husly har i 2004 fortsatt vært den største sektoren innen Flyktninghjelpens arbeid med bygge og rehabiliteringsprosjekter i 14 land og budsjettert på rundt 106 mill NOK.

– Forberedelser for oppstart av returprogrammer i Somalia og Sudan ble satt i gang med noe forsinkelser som følge av sikkerhetssituasjonen og utsatte fredsavtaler.

– I desember ble det gjennomført en befaring til Nepal med tanke på å etablere tiltak for de mange internt fordrevne.

– Flyktninghjelpens arbeide på Sri Lanka og i Indonesia økte kraftig i omfang etter

Tsunami-katastrofen i form av husly og gjenoppbygging av skoler.

- I Burundi ble det startet nye prosjekter for flyktninger som returnerte fra nabolandene.
- I DR Kongo ble satsingen på boligbygging for internt fordrevne som vender hjem økt
- Returprogrammene i Kroatia og Kosovo ble avsluttet på slutten av året 2004.

Nettverk og samarbeid

Flyktninghjelpens aktiviteter innen nettverksarbeid i 2004 inkluderer:

- Flyktninghjelpen er en sentral deltaker i det internasjonale nettverket rundt «Shelter Centre» i Cambridge. Dette nettverket inkluderer de største aktørene og girver innen boligbygging og har bidratt til verdifulle kontakter og fagutveksling.
- Med utgangspunkt i Geografisk institutt ved NTNU i Trondheim ble det etablert et faglig samarbeid – «IDP Research Network» – hvor Flyktninghjelpen er med. Årets konferanse hadde særlig fokus på ulike holdninger til boligløsninger for internt fordrevne.

– I samarbeid med blant annet Dansk Flyktningehjelp og Engelske Map Action startet Flyktninghjelpen et prosjekt for utvikling av enkle elektroniske redskap for kartlegging og administrasjon av flyktningleire.

– Flyktninghjelpen deltok på et huslykurs arrangert av den engelske organisasjonen Red R som har spesialisert seg på opplæring av feltarbeidere.

Planer for 2005

Planene for byggeprosjekter i 2005 inkludere:

- Opprettholde omfanget av prosjekter innen husly og bygging av skoler.
- Arbeide videre med evaluering av arbeidet på Balkan fra 1992–2004 for å kunne benytte erfaringene i nye prosjekter.
- Hjemvending i Sudan og Afghanistan.
- Utvikle modeller for hjemvending i Somalia og i Liberia.
- Kartlegge muligheter for innsats innen husly for internt fordrevne i Colombia og i Nepal.

I Nord-Uganda deler Flyktningshjelpen ut mat til over en million internt fordrevne. Her er Flyktningshjelpens stab og frivillige medarbeidere samlet under matutdeling i en av leirene.

FOTO: NRC/ROALD HØVRING

Internt fordrevne er mennesker som har blitt tvunget til å flykte fra sine hjem, og blitt værende innenfor sitt eget lands grenser. Denne gutten er på flukt i eget land i Ingusjetia.

FOTO: NRC/ANNE MARIT AUSTBØ

»» **UTDANNING AV BARN PÅ FLUKT**

Flyktningshjelpens mål innen utdanning inkluderer bl.a.:

- Økt innsats og flere tilbud for barn og unge som har mistet skolegang på grunn av krig og flukt.
- Oppgradere undervisningsmodulene til læreropplæring og undervisning for ungdom.
- Bidra til global lansering av minimumsstandard på utdanning i krisesituasjoner.
- Opprette avtaler med kvalifiserte utviklingsorganisasjoner som kan ta over ansvaret for utdanningsprosjektene der Flyktningshjelpen faser ut.

Nytt om prosjekter i 2004

– Flyktningshjelpen ga i 2004 støtte til undervisning for barn og unge i 12 av prosjektlandene: Angola, Burundi, DR Kongo, Liberia, Sierra Leone, Uganda, Aserbajdsjan, Georgia og Pakistan.

– Utdanningstiltak ble startet eller forberedt i Somalia, Sudan og i Colombia.

- Den godt utprøvde læreropplæringsmodellen fra Uganda ble revidert og oppgradert. Temaene er tverrfaglige og kan brukes sammen med et hvilket som helst pensum.
- En revisjon av undervisningsopplegget for ungdom; «the Youth Pack» ble startet i 2004. Ungdomspakken har vært utprøvd i Sierra Leone over to år og har vakt stor interesse i land hvor behovet for alfabetisering, samfunnsorientering og opplæring i praktiske ferdigheter er stort.
- Medisinerstudentenes Humanitære aksjon for 2005 skal gå til inntekt for Flyktningshjelpens arbeide i Liberia, Sierra Leone, Sudan og Somalia. Dette gir anledning til økt fokus på HIV/AIDS og menneskerettigheter som er viktige komponenter i alle undervisningsprogrammene til Flyktningshjelpen.

Nettverk og samarbeid

- Utdanningssektorens viktigste nettverk er det globale nettverket for utdanning i krisesituasjoner, INEE – Inter-Agency Network for Education in Emergencies. Det ble avholdt en global konsultasjon i Cape Town i desember. De 140 deltakerne fra regjeringer, donorer, forskingsinstitusjoner, FN- og frivillige organisasjoner kunne konstatere stor fremgang og økende interesse for utdanning i krisesituasjoner.
- En milepæl i 2004 var lanseringen av en global minimumsstandard for utdanning i krisesituasjoner.
- Flyktningshjelpen er medlem både av INEEs styringsgruppe og av arbeidsgruppen for utviklingen av minimumsstandardene.

Planer for 2005

Planene for 2005 innen utdanning inkluderer:

- Utvikling av database som kan gi bedre oversikt over omfang og innhold i Flyktningshjelpens utdanningsprosjekter. En slik database vil kunne lette evaluering- og planleggingsarbeidet.
- Evaluering av avsluttede utdanningsprosjekter noen år etter, for å se hvilken betydning de har hatt for mottakerne på lengre sikt.

DRIFT AV FLYKTINGLEIRE

De siste årene har Flyktningshjelpen engasjert seg stadig mer i drift av flyktingleire. Mange blir boende i slike leire i mange år, til dels under svært vanskelige forhold. Det er svært krevende arbeid å sikre fordeling av mat og livsnødvendigheter, helsetilbud, skolegang til barn, beskyttelse og en tilværelse med et minimum av menneskelig verdighet.

Målene for Flyktningshjelpens Leirdriftsprosjekt (Camp Management) i 2004 var å:

- Øke beskyttelsen og bedre livskvaliteten for mennesker som bor i flyktingleire.
- Forsvare rettighetene til flyktinger og internt fordrevne som bor i leire.
- Bedre koordineringen av leirdriften og samarbeidet mellom leirbefolkningen og de lokale og internasjonale hjelpeorganisasjonene.
- Påta seg ansvar for leirdrift i Liberia og Sudan.

Nytt om prosjekter i 2004

- Flyktningshjelpen etablerte en arbeidsgruppe i samarbeid med FNs høykommissær for flyktinger (UNHCR), OCHA IDP UNIT, Dansk Flyktingehjelp og IRC (International Rescue Committee). Arbeidsgruppens ansvar var å drive Leirdriftsprosjektet internasjonalt og også publisere håndboka «Camp Management Toolkit».
- Nye prosjekter innen matdistribusjon i Darfur, vest Sudan og i Liberia ble etablert.

- Samarbeidet med WFP (World Food Program) i Uganda ble utvidet med utdeling av mat til en million internt fordrevne.
- Opplæringsprogrammet i bruk av «Camp Management Toolkit» ble utviklet og kurs i bruk av «Camp Management Toolkit» ble arrangert i Tsjad i samarbeid med UNHCR.

Flyktningshjelpens planer for 2005 innen leirdrift er bl.a. å:

- Revidere «Camp Management Toolkit», basert på erfaringer og innspill fra brukere i 2004.
- Påta seg ansvar for leirdrift i flere flyktingleire.
- Gi opplæring i leirdrift i flere land, for eksempel Sudan, Sri Lanka og Uganda.
- Sikre at Flyktningshjelpen til enhver tid har tilgjengelig kvalifisert arbeidskraft innen leirdrift, både norsk og internasjonalt personell.

Flyktinghjelpens verden

EUROPA Ved inngangen til 2005 var det 3,6 millioner flyktninger og internt fordrevne i Europa. Tallet på asylsøkere til vestlige land har sunket, men fortsatt er mange mennesker fordrevet etter krigene på Balkan på 1990-tallet. De brakte krig og masseflukt til Europa for første gang siden 2. verdenskrig. Flyktinghjelpen har vært engasjert siden krigsutbruddene med nødhjelp, gjenoppbygging og juridisk rådgivning.

Noen av verdens mest glemte konflikter har jaget hundretusener på flukt i kaukasiske land som Aserbajdsjan, Armenia, Georgia. Her bistår Flyktinghjelpen bl.a. med gjenoppbygging, undervisning og juridisk veiledning.

»» Bosnia-Hercegovina	
Areal km:	51 129
Innbyggere:	4 200 000
Flyktninger fra andre land:	22 700
Internt fordrevne:	185 000
Flyktninger i andre land:	33 700

Status: De fleste konfliktene om jord og eiendom etter krigen er løst. Den internasjonale bistand er redusert og hjelpeorganisasjonene trekker seg gradvis ut.

Flyktinghjelpens arbeid: Flyktinghjelpen la ned sin aktivitet i Bosnia og Hercegovina i desember 2004 etter 13 års tilstedeværelse. I løpet av året har Flyktinghjelpens rettshjelpsprosjekt gitt informasjon og juridisk assistanse til flyktninger fra Kroatia og til internt fordrevne. Alle klientforhold er avsluttet eller overført til andre organisasjoner som gir fri rettshjelp.

»» Kroatia	
Areal km:	56 542
Innbyggere:	4 400 000
Flyktninger fra andre land:	3 700
Internt fordrevne:	10 400
Flyktninger i andre land:	70 400

Status: Serbere som var internt fordrevet under krigen, nektes ofte tilgang til egen bolig, tidligere leierettigheter og etterbetaling av pensjon. Kun en tredjedel av flyktingene fra Kroatia som nå oppholder seg i Serbia eller Bosnia Hercegovina har vendt tilbake. Mange av dem har overlatt sine boliger til kroatisk myndigheter for å etablere seg i andre land.

Flyktinghjelpens aktiviteter: Målet har vært å beskytte rettighetene for flyktninger, tilbakevendte, internt fordrevne og minoritetsgrupper. Dette er gjort gjennom støtte til boliger/driftingsbygninger i Sisak området, fri rettshjelp fra kontorene i Sisak og Vukovar samt talsmannsarbeid. Flyktinghjelpen la ned sine aktiviteter i Kroatia i desember 2004, men fortsetter fri rettshjelp arbeidet gjennom to lokale organisasjoner som drives av tidligere lokalt ansatte. Flyktinghjelpen vil være representert i styrene i begge organisasjoner i 2005.

»» Makedonia	
Areal km:	25 713
Innbyggere:	2 100 000
Flyktninger fra andre land:	2 200
Internt fordrevne:	1 800
Flyktninger i andre land:	1 600

Status: De fleste internt fordrevne etter krisen i 2001 har nå vendt tilbake og funnet en varig løsning. Flyktninger fra Kosovo har fått tilbud om å søke asyl og et mindre antall har benyttet seg av det.

Flyktinghjelpens arbeid: Flyktinghjelpen avsluttet arbeidet med juridisk bistand i Makedonia i desember 2004. Hovedmålene med prosjektet var å øke beskyttelsen av minoriteter, flyktninger og internt fordrevne. Det har vært gitt assistanse frivillige organisasjoner lokalt, som gir juridisk rådgivning og bistår i saker som angår personlige dokumenter, statsborgerskap og eiendom.

»» Serbia og Montenegro	
Areal km:	102 350
Innbyggere:	10 500 000
Flyktninger fra andre land:	76 500
Internt fordrevne:	248 000
Flyktninger i andre land:	27 900

Status: Serbia og Montenegro er vertsland for flest flyktninger og internt fordrevne i Europa. Serbere strømmet til fra konfliktene i Bosnia, Kroatia og Kosovo på 1990-tallet. Fra Kosovo flyktet også andre etniske minoriteter. Mange har vendt tilbake til Bosnia, mens flyktninger fra Kroatia og Kosovo møter diskriminering og juridiske problemer, som hindrer dem i å vende hjem. De fleste bor svært kummerlig, uten snarlig utsikt til en varig løsning. I mars var det omfattende voldshandlinger i Kosovo, flere mennesker ble drept og hus ble brent. Det førte nye minoriteter på flukt i eget land.

Flyktinghjelpens arbeid: Gjennom et prosjekt for fri rettshjelp, gir Flyktinghjelpens advokater informasjon og juridisk bistand for at flyktingene skal få tilbake egen bolig, landeiendom, pensjon og personlige dokumenter. Rettshjelpsprosjektet i Serbia behandlet 11 955 saker i 2004. Det vil bli overtatt av de lokalt ansatte når Flyktinghjelpen trekker seg ut av Serbia i slutten av 2005. Flyktinghjelpen støtter også 5 lokale organisasjoner som gir fri rettshjelp til folk på flukt.

Flyktinghjelpen har delt ut bygningsmaterialer til utbedring av boliger for 313 vanskeligstilte flyktingfamilier, som har valgt å bli boende i Serbia.

Arbeidet i Kosovo ble avsluttet som planlagt i desember 2004. I løpet av året bygde Flyktinghjelpen opp en lokal organisasjon bestående av tidligere ansatte, som gir fri rettshjelp og informasjon til flyktninger og internt fordrevne. CRP Kosovo (Civil Rights Program) hjelper til i arbeidet med å få tilbake egne boliger, pensjon og nødvendige personlige dokumenter. Flyktinghjelpen vil være representert i styret i CRP i 2005.

Flyktinghjelpen bygde også hus i multietniske kommuner for 25 familier som har vendt tilbake etter flukt.

AFRIKA Flere mennesker er på flukt i Afrika enn i noen annen verdensdel. Ved inngangen til 2005 var 16,5 millioner afrikanere fordrevet på grunn av krig og konflikter. Av disse var mer enn 13 millioner på flukt i eget land.

Flyktinghjelpen er engasjert i alle de største flyktingkatastrofene i Afrika, bl.a. i Nord-Uganda, DR Kongo og Sudan. Matforsyning, drift av flyktingleire, utdanning til barn på flukt og bistand til hjemvending, er blant de viktigste aktivitetene.

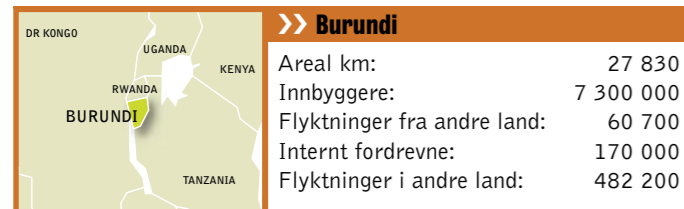
»» Angola	
Areal km:	1 246 700
Innbyggere:	14 500 000
Flyktninger fra andre land:	14 900
Internt fordrevne:	40 000 – 340 000
Flyktninger i andre land:	223 300

Status: Situasjonen i Angola er stabil. Antall internt fordrevne har minsket kraftig i løpet av året, og mange av flyktingene som har oppholdt seg i nabolandene har vendt hjem. Flertallet av de 395 000 som flyktet til naboland ønsker imidlertid å bli værende der. Mange av dem som har vendt tilbake lever nemlig under svært dårlige forhold.

Flyktinghjelpens arbeid: Flyktinghjelpen drev to mottakssentre i nord for tilbakevendte flyktninger fra Kongo, renoverte og bygde skoler, vannposter og latriner både i sør og nord til returnerte flyktninger og internt fordrevne.

Flyktinghjelpen delte ut mat og andre nødhjelpsartikler og det ble også distribuert såkorn, husdyr og jordbruksredskaper. I tillegg drev Flyktinghjelpen planteskole for produksjon og distribusjon av frukttrær i Sør-Angola.

Flyktinghjelpen ga informasjon og opplæring om menneskerettigheter for befolkningen generelt og for lokale myndigheter. Vi videreførte arbeidet med å få flere barn inn i skolen og i 2004 ble det spesielt lagt vekt på å undervise lærere i pedagogikk som er tilpasset barn som er hjemvendte flyktninger og internt fordrevne. I tillegg ble det distribuert byggematerialer for rehabilitering av skoler i 9 provinser.

Status: Burundi er i full gang med forberedelser til de første frie valgene siden 1993. Valgene skulle gjennomføres i 2004, men ble utsatt flere ganger. Myndighetene klarer så langt ikke å stoppe den stadig økende kriminaliteten, og misnøyen blant befolkningen er stor. Likeså mener tidligere opprørsledere at det gjøres lite for deres integrering.

Flyktninghjelpens arbeid: Flyktninghjelpen i Burundi jobber med utdanning, husbygging, skolebygging, vannforsyning, juridisk rådgiving og drift av flyktingleire. Etter at kongolesiske flyktninger i Gatumba leir ble utsatt for en blodig massakre ble leiren flyttet lenger inn i landet, og på forespørsel fra UNHCR har Flyktninghjelpen tatt på seg arbeidet med å administrere denne.

I tillegg til selve leiradministrasjonen er Flyktninghjelpen ansvarlig for drift av leirens barneskole, distribusjon av mat, vannforsyning og sosialt arbeid.

Flyktninghjelpens byggevirksomhet gjorde at 1093 familier kunne ta i bruk sine nye hjem i løpet av året, 1400 elever fikk nye klasserom og 3500 personer fikk tilgang til rent drikkevann.

7100 barn fikk grunnskoleutdanning gjennom vårt utdanningsprogram for barn mellom 9 og 14 som ikke har tidligere skolegang.

Flyktninghjelpen holdt flere opplæringsseminar om flyktninger og internt fordrevnes rettigheter. Seminarene ble holdt for flyktningene og de internt fordrevne selv, men også for andre organisasjoner og burundiske myndigheter, deriblant dommere.

Det ble åpnet to nye informasjonssenter for tilbakevendte flyktninger, hvor de får råd og veiledning om blant annet eiendomsproblemer. 775 familier fikk hjelp med å vende tilbake fra Tanzania. Ti radioprogrammer om vanskeligheter forbundet med tilbakevending er produsert og sendt.

Status: Etter ti års borgerkrig er over 3 millioner mennesker døde. Nesten 10 % av verdens flyktninger og internt fordrevne er i DRC.

Til tross for positiv utvikling er situasjonen i landet fortsatt veldig spent, særlig i øst. Den største motstandsbevegelsen, RCD, er støttet av nabolandet Rwanda, og har gjentatte ganger truet med å bryte ut av overgangsregjeringen. Utallige angrep og brutale massaker på en rekke landsbyer, samt et stort angrep på provinshovedstaden Bukavu har tvunget flere mennesker på flukt. Den nye overgangsregjeringen lover valg i juni 2005, og anslagsvis 750 000 internt fordrevne har begynt å vende hjem.

Flyktninghjelpens arbeid: Flyktninghjelpen er den eneste større internasjonale humanitære organisasjonen som arbeider med direkte beskyttelse av internt fordrevne i DRC. Jord- og landspørsmål står sentralt for flyktninger som vender hjem, og det er spesielt vanskelig for kvinner og enker. Flyktninghjelpen kartlegger hvem som er på flukt og følger opp med informasjon, veiledning og juridisk assistanse til mennesker som vender tilbake til det østlige Kongo. Vi bygger også skoler og er involvert i utdanning.

Status: FN har i løpet av året stasjonert verdens største fredsbevarende styrke på 15 000 soldater i landet. Situasjonen er fortsatt ustabil og spent, men det meste går fredelig for seg. Avvæpnings- og demobiliseringsprosessen ble avsluttet i november. Manglende utdanningstilbud og jobbmuligheter for de tidligere soldatene har ført til demonstrasjoner og økende kriminalitet.

Etter at tre fylker ble erklært trygge i midten av november, startet tilbakevendingssprosessen for både flyktninger og internt fordrevne. Før året var omme hadde totalt 32 000 internt fordrevne og 3 300 flyktninger vendt hjem med assistanse fra FN. Flere tusen antas i tillegg å ha vendt hjem på egen hånd uten assistanse. Det er et stort behov for gjenoppbygging i tilbakevendingssområdene. Det er grunnleggende mangel på infrastruktur, vann, helse, skoletilbud, husly, politi og lokale myndigheter.

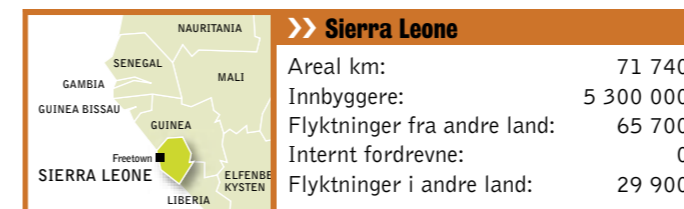
Flyktninghjelpens arbeid: Flyktninghjelpen utvidet sitt arbeid til de tre nordvestre fylkene Bomi, Grand Cape Mount og Gbarpoulo i 2004. Vi skaffer rent vann, bygger opp sanitærforhold, gir utdanning, deler ut mat og hjelper til med å reetablere kommunale strukturer.

Flyktninghjelpen driver også et utdanningsprogram for barn mellom 10 og 14 år som ikke kan lese og skrive. Da året var omme kunne Flyktninghjelpen tilby skoleplass til 5 000 elever i leirer for internt fordrevne og nærliggende landsbyer. Opplæring av lærere i moderne undervisningsmetoder er en del av programmet, og det

ble holdt seminar om HIV/AIDS og menneskerettigheter. Flyktninghjelpen distribuerer også mat til skoler i de tre fylkene i samarbeid med verdens matvareprogram (WFP).

Flyktninghjelpen utvidet i 2004 hjelpearbeidet fra to til ti leirer for internt fordrevne i Montesserado og Bong (totalt ca. 100 000 personer). Åtte av leirene drives gjennom lokale organisasjoner. Flyktninghjelpen hadde i perioden mars-oktober ansvaret for å drifte en av demobiliseringsleirene for tidligere soldater.

Flyktninghjelpen driver et registreringsprosjekt i hele landet for å kartlegge hvor mange som har vendt hjem, hvor de er og hvordan situasjonen er i tilbakevendingssområdene. En slik database vil gi hjelpeorganisasjonene et verktøy som vil gjøre det lettere å koordinere arbeidet.

Status: 10 års borgerkrig tok slutt i januar 2002. Over 50 000 ble drept og mange flere skadet og lemlestet. 70 % av skoler, sykehus og bolighus er ødelagt i distriktene Kono, Kailahun og Kambia. Mer enn 500 000 mennesker var på flukt, men disse er nå vendt tilbake og gjenoppbyggingen av landet har startet. Det går langsomt, og Sierra Leone er fremdeles på bunnen av UNDPs indeks for levekår. Landet vil trenge bistand i mange år fremover.

Flyktninghjelpens arbeid: Flyktninghjelpen har bygget 420 hus for amputerte og krigsskadede, og dermed gjort reintegrering mulig for mer enn 4000 mennesker. I samarbeid med lokale organisasjoner gir vi opplæring, hjelper med proteser og sikrer trygt drikkevann.

I 2004 startet Flyktninghjelpen bygging av 19 skoler. Vi viderefører også utdanningsprogrammet som gir eldre barn en mulighet til å ta grunnskoleeksamen i løpet av 3 år. 11000 barn har deltatt og de første tok eksamen våren 2004. 8500 elever tok fatt på siste skoleår høsten 2004.

Youth Pack er et tilbud om akademisk og yrkesrettet opplæring til unge voksne. De 200 første elevene tok eksamen våren 2004, og 200 nye elever startet opp i september. Arbeid for integrering av tidligere barnesoldater og barn som har mistet familien videreføres også.

Det er stort behov for kvalifiserte lærere i landet. Omkring 330 lærere deltok i et treårig fjernundervisningsprogram med støtte fra Flyktninghjelpen. 150 av disse tok eksamen i 2004, og den formelle lærerkompetansen gjør fremtidig ansettelse i det offentlige skolesystemet mulig.

Status: Somaliland er en selverklært republikk i Somalia, men er ikke internasjonalt anerkjent som stat. Situasjonen i Somaliland har vært relativt stabil. Det er fred og det antas at nesten 700 000 flyktninger har vendt hjem etter å ha vært på flukt i nabolandene. Fire år uten regn i de østligste regionene har ført til en dramatisk endring av livsstil for den nomadiske befolkningen. Mangel på vann og beiteområder har ført til tap av hele buskaper, og den eneste muligheten til å overleve har vært flytte inn til byer og landsbyer hvor slektninger eller klanen kan hjelpe.

Flyktninghjelpens arbeid: Flyktninghjelpen startet sitt arbeid i februar 2004 med kursing av lærere og et utdanningsprosjekt for barn i alderen 10 til 15 år, som ikke har gått på skolen tidligere. Sikkerhetssituasjonen for internasjonale hjelpearbeidere førte til et langt avbrekk og programvirksomheten ble gjenopptatt først etter at et nytt team var på plass i slutten av september. I løpet av det siste kvartalet bygde og møblerte Flyktninghjelpen tre skoler som ble overlevert til Utdanningsdepartementet.

En omfattende undersøkelse av Hargeisa største område for internt fordrevne og tilbakevendte flyktninger ble påbegynt. Området har en befolkning på over 20 000 mennesker. Nødhjelpspakker med plastprensninger, tepper og sanitærartikler ble utdelt til de fattigste familiene i det samme området.

Status: På årets siste dag, og etter mange måneder med intense forhandlinger, ble regjeringen i Khartoum og Sudan People's Liberation Movement (SPLM) enige om at en fredsavtale skulle underskrives i januar 2005. Avtalen skal sette punktum for mer enn 20 år med borgerkrig og om lag 40 år med konflikt i Sør-Sudan. Afrikas lengste borgerkrig har drevet mer enn fire millioner mennesker på flukt og nesten to millioner mennesker har mistet livet.

Konflikten i Darfur-regionen i den vestlige delen av landet har ellers dominert utviklingen i Sudan i hele 2004. Til tross for økt press fra det internasjonale samfunn har situasjonen stadig blitt verre. Ved årsskiftet var mer enn 1,6 millioner mennesker internt fordrevne i Darfur og om lag 300 000 mennesker hadde flyktet til nabolandet Tsjad.

Flyktningshjelpens arbeid: Programmet ble etablert våren 2004, med kontorer i Khartoum, Darfur og i Rumbek i Sør-Sudan. Den stadig forverrede humanitære situasjonen i Darfur har ført til at hoveddelen av programaktivitetene har blitt fokusert på denne regionen i 2004.

Flyktningshjelpen har hatt ansvaret for driften av den største leiren for internt fordrevne i Darfur. Ved utgangen av året var det 130 000 internt fordrevne i Kalma-leiren utenfor provins- hovedstaden Nyala i Sør-Darfur. Flyktningshjelpen koordinerer det humanitære arbeidet i leiren, driver opplæring i de fordrevnes rettigheter for lokale myndigheter og organisasjoner, samt registrering av den fordrevne befolkningen i området. Ved utgangen av året pågikk også forberedelsene for igangsettelse av et matdistribusjonsprogram i Sør-Darfur.

I Nord- og Sør-Sudan er Flyktningshjelpen i ferd med å etablere utdanningsprogrammer rettet mot den internt fordrevne befolkningen og mot titusenvis av mennesker som allerede har vendt tilbake til Sør-Sudan i løpet av det siste året. Flyktningshjelpen bygger skoler, utdanner lærere og gir ungdom basisopplæring.

I Nord-Sudan har Flyktningshjelpen igangsatt et prosjekt for informasjon, rådgivning og juridisk bistand rettet mot internt fordrevne som forventes å returnere til Sør-Sudan. Aktivitetene er konsentrert til leirer utenfor Khartoum. Et liknende prosjekt er også under etablering i Sør-Sudan. I 2004 ble det gjennomført en rekke opplæringstiltak i Sør med fokus på fordrevnes rettigheter.

Status: Massive angrep fra Lord's Resistance Army (LRA) på sivilbefolkningen i Nord-Uganda drev mange på flukt, og det ble etablert flere nye leire for internt fordrevne. Ved utgangen av 2004 var 90 % av befolkningen i Acholi-regionen drevet på flukt.

Myndighetene vil at konflikten skal løses militært. Flere givreland, deriblant Norge, FN og humanitære organisasjoner tok til orde for en fredelig løsning. I november erklærte myndighetene våpenhvile i et avgrenset område i Nord-Uganda.

En tidligere minister i Ugandas regjering gjorde forsøk på å få i gang fredssamtaler mellom regjeringen og LRA. Dette var det første reelle forsøket på å skape fred på ti år, og initiativet fikk støtte fra Norge og andre givreland. Ved utgangen av året var det usikkert om fredsframstøtet ville føre fram. De internt fordrevne i Nord-Uganda lider under nær total mangel på beskyttelse fra myndighetene, og den humanitære krisen blir bare verre.

Flyktningshjelpens arbeid: Sammen med Verdens matvareprogram (WFP) distribuerte Flyktningshjelpen mat til over en million internt fordrevne i Gulu-, Kitgum- og Pader-distriktet.

Som en del av arbeidet for å få barn på skole, særlig jenter, ga Flyktningshjelpen mat til over 47 000 skolebarn i 73 skoler i Kitgum-distriktet. I tillegg fikk 8000 barn som søker beskyttelse i byene om nettene støtte.

Leirene for internt fordrevne i Acholi-regionen er svært overbefolket og i tørkeperioden blir de ofte herjet av store branner. I Gulu distribuerte Flyktningshjelpen nødhjelp sammen med UNICEF til over 70 000 brannofre.

I mai 2004 avsluttet Flyktningshjelpen et fireårig utdanningsprosjekt i Gulu-distriktet. Prosjektet har gitt videreutdanning til 2600 barneskolelærere om problemer knyttet til barn i krig. Vi bygde også 335 klasserom for barn i barneskolen. Et tilsvarende toårig prosjekt ble startet i Kitgum i juli 2004.

Flyktningshjelpens rådgivning og rettshjelpsprosjekt fortsatte med besøk i leirer i Gulu og oppfølging av individuelle saker. I samarbeid med et lokalt nettverk gjennomførte Flyktningshjelpen et studie om landrettigheter, og kunnskap om disse blant de internt fordrevne. Studiet vil danne grunnlag for en informasjonskampanje om landrettigheter i 2005.

Viktige talsmannssaker har vært den vanskelige humanitære situasjonen for de 1,6 millioner menneskene som er på flukt i eget land, samt behovet for at den 18 år lange konflikten må løses fredelig slik at de som er på flukt kan vende hjem. Flyktningshjelpen har også jobbet for å sette søkelys på behovet for økt beskyttelse i leirene, og spesielt for barn i og utenfor leirene.

ASIA Ved inngangen til 2005 var det 12,4 millioner flyktninger og internt fordrevne i Asia, inkludert Midtøsten og Stillehavsområdet. Flyktningshjelpen har i en årrekke vært engasjert for afghanske flyktninger i Pakistan, de siste årene hovedsakelig med juridisk rådgivning i forbindelse med hjemvending.

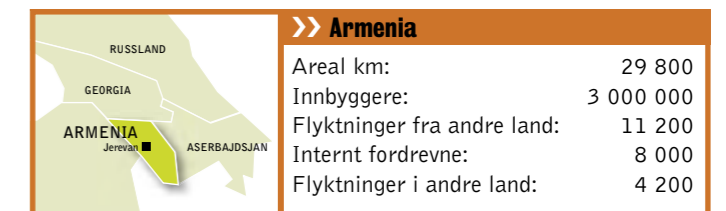
Sri Lanka og Indonesia har vært rammet av borgerkrig i mange år. Tsunamien 2. juledag 2004 var en ny katastrofe for befolkningene. Etter tsunamien trappet Flyktningshjelpen opp arbeidet i disse to landene, spesielt med gjenreise av hjem og skoler.

Status: Situasjonen i Afghanistan er i ferd med å normalisere seg. Hamid Karzai ble landets første lovlig valgte leder siden 1979, og demobilisering av private militser har begynt. Fravær av lov og orden er imidlertid fortsatt et problem i mange områder utenfor Kabul. FNs beslutning om å utvide NATOs fredsbevarende mandat er ment å avhjelpe denne situasjonen, men i mange deler av landet er returnerte flyktninger, internt fordrevne og vanlige afghanere fortsatt uten beskyttelse mot overgrep. Svakheter i rettsapparatet gjør det vanskelig å beskytte vanlige menneskers rettigheter.

Antallet tilbakevendte flyktninger i 2004 var langt lavere enn i 2002. Dette skyldes hovedsakelig at mange vendte hjem i 2002 og 2003. Det er også en økende trend at tilbakevendte flyktninger ender opp uten tak over hodet i storbyene. En stor del av de senest ankomne har ikke eid jord, eller har solgt jorda. Mange opplever at land eller bolig har blitt okkupert av andre. Det er fortsatt alvorlige bekymringer i forhold til kvinners rettigheter, vold mot kvinner, og kidnapping/trafficking av barn.

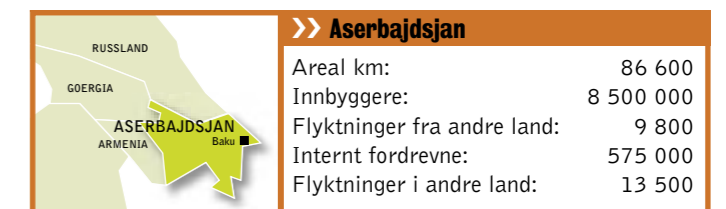
Flyktningshjelpens arbeid: Flyktningshjelpen har et omfattende program for juridisk rådgivning og assistanse til flyktninger, internt fordrevne og tilbakevendte flyktninger i regionen. Vi har blitt en viktig aktør på landspørsmål generelt i Afghanistan. Gjennom å gi rådgivning og assistanse om for eksempel å få tilbake land eller hjem bidrar Flyktningshjelpen til å finne varige løsninger. Det arbeides tett med domstoler og andre relevante myndigheter, for å bidra til at de ivaretar flyktningenes, de internt fordrevnes og de hjemvendtes rettigheter. Flyktningshjelpen bidro også til å sette søkelyset på fordrevnes situasjon gjennom studier og kunnskapsbasert kontakt med myndigheter og internasjonale aktører.

Status: Til tross for hektisk forhandlingsvirksomhet, ble det heller ikke i 2004 fred mellom Armenia og Aserbajdsjan om Nagorno-Karabakh. Tidlig på nittitallet førte konflikten rundt Nagorno-Karabakh til at ca. 500 000 armenere flyktet fra Aserbajdsjan til Armenia. De fleste av disse har senere utvandret fra Armenia. De fleste internt fordrevne i Armenia har enten vendt tilbake etter våpenhvilen som kom i 1994, eller emigrert til andre land.

Flyktningshjelpens arbeid: Som et ledd i arbeidet med å finne en varig løsning for flyktingene fra Aserbajdsjan ble 81 nye hus og leiligheter bygd i Ararat-provinsen, Gyumri og Jerevan.

For å fremme integreringen av flyktingene i lokalsamfunnet ble et samfunnshus bygget i Gyumri. 184 bombeskadde hus ble rehabilitert i landsbyen Nerkin Karmiraghbyur som grenser til Aserbajdsjan. Drikkevannssystemer ble rehabilitert i to landsbyer langs den samme grensen. Flyktningshjelpen deltok i en landsomfattende kartlegging av internt fordrevne. Undersøkelsen viste at det er færre mennesker på flukt i eget land enn tidligere antatt.

Status: Til tross for hektisk forhandlingsvirksomhet, ble det heller ikke i 2004 noe gjennombrudd i fredsforhandlingene om Nagorno-Karabakh. Aserbajdsjanere som flyktet fra Nagorno-Karabakh og de seks tilgrensende områdene tidlig på nittitallet bor fortsatt i midlertidige boliger, i leire, containere, halvferdige hus og offentlige bygg beregnet for andre formål.

Flyktninghjelpens arbeid: Arbeidet med å bygge tak over hodet for de internt fordrevne fortsatte i 2004. I byene Baku og Sumgait rehabiliterte Flyktninghjelpen ni kollektivsentre og fire skoler. På landsbygda har Flyktninghjelpen bygd nye hus, og også rehabilitert hus for internt fordrevne som kan vende hjem. I alt har Flyktninghjelpen bygd 60 bolighus, i tillegg til skoler og annen sosial infrastruktur (badehus, samfunnshus, apotek, veterinærmottak).

I løpet av året var nesten 1000 lærere med på Flyktninghjelpens kursopplegg om menneskerettigheter, og læremateriell ble produsert og distribuert. Vi støttet også utdanningsentre for asylsøkere fra Tsjetsjenia.

2800 internt fordrevne mottok gratis informasjon, rådgivning og juridisk bistand. Nesten 300 saker ble løst i løpet av året.

Mikrokreditt er fortsatt et viktig element i arbeidet med å hjelpe de fordrevne til en økonomisk uavhengig tilværelse.

» De sentralasiatiske republikkene Tadsjikistan, Kirgistan og Usbekistan	
Areal km:	789 000
Innbyggere:	38 800 000
Flyktninger fra andre land:	52 800
Internt fordrevne:	3 400
Flyktninger i andre land:	60 500

Status: Fattigdom og manglende vilje til reformer fra myndighetenes side, er fremdeles hovedutfordringer i Sentral-Asia. I Tadsjikistan er flyktningene i hovedsak afghanere. I Usbekistan er de fleste flyktninger også fra Afghanistan, men i tillegg venter en stor gruppe statsløse fra Tadsjikistan fremdeles på statsborgerskap og mulighet til fullverdig lokal integrasjon. I Kirgistan har det vært framgang for etniske kirgisere, som er den største gruppen flyktninger. De har blitt statsborgere og kan bli fullverdige medlemmer av sitt lokalsamfunn.

Flyktninghjelpens arbeid: Flyktninghjelpen har siden 2000 støttet lokale organisasjoner i tett samarbeid med FNs Høykommissær for Flyktninger (UNHCR).

Mer enn 2 300 personer fikk hjelp som følge av Flyktninghjelpens arbeid i Sentral-Asia i 2004. I løpet av året støttet vi utdanningsprosjekter og yrkesopplæring for afghanske flyktninger. Vi medvirket til at en stor gruppe flyktninger fra Tadsjikistan fikk statsborgerskap i Kirgistan, og mulighet til yrkesopplæring og utdanning.

I Tadsjikistan har Flyktninghjelpen fortsatt sitt arbeid til støtte for utvikling av frivillige organisasjoner i landet. I tillegg ble det satset på grunnutdanning for flyktninger og internt fordrevne, og å gi mikrokreditt.

» Georgia	
Areal km:	69 700
Innbyggere:	5 000 000
Flyktninger fra andre land:	2 600
Internt fordrevne:	240 000
Flyktninger i andre land:	23 200

Status: Den nye regjeringen, med president Mikhail Saakashvili i spissen, ble innsatt i februar. Den har sagt at den ønsker å gjenforene de to utbrytterrepublikkene Abkhasia og Sør-Ossetia med Georgia. Dette har ført til en opptrapping av konflikten med Sør-Ossetia. Konflikten med Abkhasia er like fastlåst som før. Situasjonen for de tsjetsjenske flyktningene i Pankisidalen har heller ikke kommet nærmere en løsning.

Flyktninghjelpens arbeid: Flyktninghjelpens aktiviteter dekker hele Georgia, inkludert Abkhasia, Sør-Ossetia og Pankisidalen. I året som gikk rehabiliterte vi 25 kollektivsentre og bygget 25 hus. 2 762 internt fordrevne fikk bedre boforhold.

50 lærere/trenere fikk opplæring i interaktiv metodikk og undervisning om kjønnsroller/trafficking, HIV/Aids og drama i skolen. Disse lærerne holdt seminarer for i alt nesten 800 lærere over hele landet. Det ble også laget åtte forskjellige manualer for opplæring.

Fri informasjon, rådgivning og juridisk bistand ble gitt til nesten 3000 internt fordrevne i Tbilisi, Gori, Rustavi, Kutaisi og Zugdidi med hjelp av lokale juridiske organisasjoner. Over 1000 individuelle saker ble løst. Videre ble en serie brosjyrer om internt fordrevnes rettigheter produsert og distribuert.

Flyktninghjelpen fortsatte driften av et aktivitetssenter i Pankisidalen for flyktninger og lokalbefolkning. Senteret tilbyr aktiviteter som kurs i engelsk og data, musikk- og danseklasser, sportsaktiviteter, bibliotek og TV-rom. Fri retts hjelp til flyktninger og kurs i georgisk for flyktninger som ønsker integrering er også en del av tilbudet. I tillegg driver vi to barnehager, læreropplæring og distribuerer skolemateriell.

» Indonesia	
Areal km:	1 919 440
Innbyggere:	225 300 000
Flyktninger fra andre land:	200
Internt fordrevne:	600 000
Flyktninger i andre land:	24 100

Status: En mannsalder med konflikt og borgerkrig i Aceh-provinsen nord på øya Sumatra, har ført hundretusener på flukt. 26. desember ble Aceh provinsen rammet av et kraftig jordskjelv og den påfølgende tsunami-bølgen drepte nærmere 200 000 mennesker. Store deler av infrastrukturen ble ødelagt.

Flyktninghjelpens arbeid: Flyktninghjelpen var til stede i Indonesia før tsunamien, og den stadige unntakstilstanden har gjort arbeidet vanskelig. Flyktninghjelpen inngår i CARDI (Consortium for Assistance and Recovery Towards Development), som er et samarbeid med Dansk Flyktninghjelp, nederlandske Stichting Vluchteling og amerikanske the International Rescue Committee. Målet er å effektivisere bistanden ved å samordne ressurser og ekspertise. CARDI arbeider i Aceh, Molukkene, Nord-Molukkene og Nord-Sulawesi.

Gjennom CARDI har Flyktninghjelpen bidratt med grunnutdanning og aktiviteter som gir konfliktrammede barn og unge et mer normalt liv. Gjennom informasjon, gjenreisning av næringsgrunnlaget og gjenoppbygging av lokalsamfunn er det skapt grunnlag for frivillig tilbakevending og nyetablering for internt fordrevne.

Omfanget av naturkatastrofen og behovet for både kort- og langsiktig hjelp førte til en utvidelse av Flyktninghjelpens planer for 2005.

» Pakistan	
Areal km:	803 940
Innbyggere:	161 200 000
Flyktninger fra andre land:	968 800
Internt fordrevne:	30 000
Flyktninger i andre land:	18 200

Status: Totalt vendte nesten 400 000 flyktninger tilbake til Afghanistan i løpet av 2004, men i desember 2004 var det fortsatt nesten en million registrerte afghanske flyktninger igjen i Pakistan. De fleste flyktningene lever i leirer eller egne landsbyer for flyktninger, som er preget av fattigdom og sosial nød. I tillegg er mange utsatt for barne- og tvangsarbeid, prostitusjon, trafficking, ulovlige arrestasjoner og utvisning.

Flyktninghjelpens arbeid: I 2004 hadde Flyktninghjelpen syv mobile team, fordelt på seks feltkontorer i NWFP (North-West Frontier Province), med ansvar for informasjon og juridisk rådgivning til 115 flyktningleirer og 120 landsbyer for flyktninger. Hovedfokuset lå på juridisk rådgivning og informasjon i forbindelse med tilbakevending, særlig i forhold til landspørsmål. I 2004 ble 3 000 nye enkeltsaker registrert, og 30 % ble løst med positivt resultat for klienten. I tillegg ble nesten 30 000 flyktninger nådd via åpne møter og seminarer med direkte informasjon om situasjonen i Afghanistan og deres juridiske rettigheter ved tilbakevending.

Flyktninghjelpen jobber for å heve kvaliteten på grunnutdanningen til afghanske flyktningbarn i NWFP. Gjennom året drev vi fire skoler i to leirer med totalt 4500 barn. Vi fokuserte spesielt på å få med jenter. I tillegg fikk flere hundre afghanske lærere økt sin kompetanse i form av grunnopplæring i pedagogikk, videreutdanning, seminarer om fredsarbeid og konfliktløsning, samt faglig veiledning i undervisningssituasjoner. Det offisielt godkjente pensum for Afghanistan ble brukt hele året. I 2003 ble et eget program i fredsbygging etablert og en egen Lærerguide ble utarbeidet på språkene pashto, dari og engelsk. Dette programmet fikk i januar 2004 en pris fra UNICEF for beste utdanningsprogram i regionen.

» Sri Lanka	
Areal km:	65 610
Innbyggere:	19 400 000
Flyktninger fra andre land:	100
Internt fordrevne:	352 000
Flyktninger i andre land:	88 200

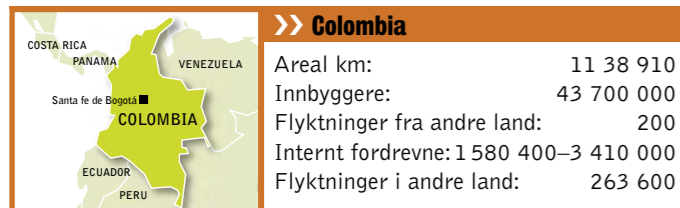
Status: Til tross for diplomatiske framstøt, kom det ikke i gang nye fredssamtaler mellom Sri Lankas regjering og LTTE (Tamiltigrene) i løpet av året. Stridighetene førte til flere voldelige episoder og drap som er brudd på den fortsatt gjeldende våpenhvileavtalen fra 2002.

Da flodbølgene etter jordskjelvet i Det indiske hav skylte inn over Sri Lanka 26. desember ble landet kastet inn i en omfattende humanitær katastrofe. Dette vil ha stor betydning for den politiske, sosiale og økonomiske utviklingen i mange år fremover. Over en halv million mennesker ble hjemløse som følge av katastrofen.

Flyktninghjelpens arbeid: Flyktninghjelpen etablerte sitt landprogram i Sri Lanka i 2004, med hovedkontor i Colombo og feltkontor i Vavuniya, hvor det er mange internt fordrevne. Flyktninghjelpen etablerte samarbeid med Dansk Flyktninghjelp (DRC), og satte i gang bygging av en førskole i en av DRCs prosjektlandsbyer. Senere satte Flyktninghjelpen i gang et prosjekt med å bygge hus i den samme landsbyen for folk som har vendt hjem etter å ha vært på flukt i eget land. I tillegg ble det lagt planer om å sette i gang flere slike prosjekter i løpet av 2005 for å støtte opp under tilbakevendingen, og på den måten også bidra til å støtte opp under våpenhvilen.

Da flodbølgekatastrofen rammet Sri Lanka satte Flyktninghjelpen umiddelbart i gang med å bygge midlertidig husly for internt fordrevne. Omfanget av naturkatastrofen og behovet for både kort- og langsiktig hjelp førte videre til en omlegging og utvidelse av Flyktninghjelpens planer for 2005.

AMERIKA Utviklingen i Latin Amerika har i mange år vært positiv. Fredsavtaler og demokratisering har løst mange av flyktningproblemene. Likevel har kontinentet tre ganger så mange internt fordrevne som for ti år siden. Det skyldes i all hovedsak konflikten i Colombia.

Status: Regjeringen innledet fredssamtaler med den høyreorienterte paramilitære paraplyorganisasjonen AUC (Colombias forente selvforsvarsstyrker), og nesten 3 000 av deres soldater ble demobilisert. Prosessen var preget av flere brudd på våpenhvilen, og selv om mange la ned våpnene, var AUCs illegale politiske og økonomiske maktstrukturer fremdeles intakte.

Myndighetene innledet en offensiv under navnet «Plan Patriota» i geriljakontrollerte områder i det sørlige Colombia. Resultatene var dramatiske for befolkningen på landsbygda, men dette kom i liten grad fram i media. Som følge av den militære opptrappingen fortsatte både det totale antallet internt fordrevne og antallet colombianske flyktninger i nabolandene å øke i 2004.

Flyktninghjelpens arbeid: I 2004 besluttet Flyktninghjelpen å opprette prosjekter relatert til utdanning og juridisk bistand i hovedstaden Bogotá, samt i regionshovedstedene Pasto (nær grensen til Ecuador), Cúcuta (nær grensen til Venezuela) og Santa Marta (på Atlanterhavskysten). Alle byene har en økende befolkning av internt fordrevne, og et enormt behov for assistanse.

Flyktninghjelpen arrangerte, sammen med FNs høykommissær for flyktninger, en konferanse i Mexico for å markere 20-årsjubileet for Cartagena-deklarasjonen. Deklarasjonen er et regionalt verktøy som gir en bredere definisjon av flyktningbegrepet. Jubileumskonferansen bekreftet at deklarasjonen fremdeles spiller en sentral rolle, og Flyktninghjelpens innsats i prosessen ble beskrevet som svært viktig.

Arbeidet i grenselandene Panama, Ecuador og Venezuela ble overtatt fra konsortiet PCS og videreført av Flyktninghjelpen. Grenseprogrammet består i hovedsak av juridisk bistand til colombianske flyktninger og asylsøkere, samt nødhjelp til dem som nettopp har ankommet nabolandene.

UNHCRs fly fullastet med telt, tepper, såpe, presenninger, vannkanner, lykter, moskitonett og annet livreddende utstyr.

FOTO: UNHCR/H. CAUX

Høy beredskap døgnet rundt

Flyktninghjelpens beredskapsstyrker omfatter over 600 kvinner og menn som på 72 timers varsel kan rykke ut til nødhjelpsarbeid over hele verden. Mekanikere, lærere, leger, jurister, bedriftsledere, teleteknikere og andre spesialister.

NORSTAFF er en beredskapsstyrke bestående av mer enn 300 kvinner og menn som dekker ca. 25 ulike yrkeskategorier. NORSTAFF stiller med kvalifisert ekspertise som kan tiltre i internasjonale kriseoperasjoner på kort varsel. Denne beredskapsstyrken er stort sett benyttet til FN-oppgaver, men sendes også på spesialoppdrag for andre organisasjoner. Det foreligger en avtale mellom Utenriksdepartementet og Flyktninghjelpen som slår fast at NORSTAFF er et sentralt virkemiddel i Norges støtte til humanitære nødhjelpsoperasjoner.

NORAFRIC består av 60 afrikanske medlemmer som dekker ulike yrkeskategorier. Beredskapsstyrken blir benyttet til samme type oppdrag som NORSTAFF styrken.

NORDEM er en beredskapsstyrke

spesialisert på oppdrag relatert til demokratiseringsprosesser og menneskerettigheter. Beredskapsstyrken består av 250 medlemmer og er et samarbeidsprosjekt mellom Flyktninghjelpen og Norsk Senter for Menneskerettigheter ved Universitetet i Oslo.

Nytt i 2004:

■ Tallet på nyrekrutterte til Flyktninghjelpens beredskapsstyrke var høyere i 2004 enn tidligere år. 380 personer ble sendt ut til 44 land.

■ De fleste nyrekrutteringene var i forbindelse med konflikten i Darfur (Sudan) og til nabolandene, Tsjad, Kenya og Uganda.

■ Flyktninghjelpen var en av de viktigste leverandører av personell til FN og andre internasjonale organisasjoner.

■ I 2004 forsynte Flyktninghjelpens beredskapsstyrke FN-organene og andre internasjonale organisasjoner med totalt 1 135 månedesverk. Beredskapsstyrkene NORSTAFF og NORAFRIC's bidro med 366 månedesverk til FN organisasjonene. 413 månedesverk var bidraget til de internasjonale observatørstyrkene. (SLMM, TIPH og JMC). NORDEMs beredskapsstyrke bidro med 330 månedesverk til blant andre OSCE, EUMM, ODIHR, EU og UNMIK.

Internasjonale og norske samarbeidspartnere

– Flyktninghjelpen sender ut personell til flere FN organisasjoner som opererer i krise og konfliktområder der flyktninger og internt fordrevne er berørt. Avtalen inkluderer UNHCR (FNs høykommissær for flykt-

» Antall lokalt ansatte i Flyktninghjelpen fordelt på de forskjellige landene

» ninger), OCHA (FNs kontor for koordinering av humanitært arbeid) UNICEF (FNs barnefond) WFP (Verdens matvareprogram). WHO (Verdens helse organisasjon) UNESCO (FNs organisasjon for utdanning, vitenskap, kultur og kommunikasjon), UNDP (FNs utviklingsprogram), IOM (Internasjonale organisasjonen for migrasjon) og UNRWA (FNs hjelpeorganisasjon for palestinske flyktninger). – I tillegg til avtalene med FN sekunderer Flyktninghjelpen beredskapspersonell til observatørstyrkene TIPH (Temporary International Presence in Hebron), SLMM (Sri Lanka Monitoring Mission) og JMC (Joint Military Commission) i Sudan. – I samarbeid med Norsk Senter for Menneskerettigheter, gjennom NORDEM systemet, forsyner Flyktninghjelpen personell til EUMM (European Union Monitoring Mission), OHR (Organization for the High Representative in Bosnia-Herzegovina), ODIHR (Office for Democratic Institutions and Human Rights), OSCE (Organization for Security and Cooperation in Europe) og UNMIK (United Nations Mission in Kosovo, EUPM (European Union Mission).

Oppdrag for beredskapsstyrkene i 2004 pr. organisasjon (i månedesverk)

Organisasjoner	Månedesverk
UNHCR	66
UNICEF	104
OCHA	67
WFP	81
UNESCO	11
UNDP	12
UNRWA	16
WHO	9
SLMM	195
TIPH	182
JMC	37
OTHERS	33
OSCE (inkludert valgobservasjon)	198
EUMM	82
UNMIK	50

Kompetansebygging av beredskapsstyrkene

I 2004 deltok medlemmer fra beredskapsstyrkene på flere kurs arrangert av Flyktninghjelpen og også kurs i regi av FN, Internasjonale organisasjoner og andre norske partnere: – Kurs med fokus på leirdrift. Flyktninghjelpen og andre bistandspartnere understreket at behovet for gode leirledere er stort og presserende, blant annet i Sudan og Sierra Leone. – Kurs om effektivisering av respons på humanitære kriser. Det ble også satt søkelyset på samarbeidet mellom det sivile og militære arbeidet i kriseområder. – Samling med 15 nye medlemmer i beredskapsstyrken NORAFRIC i Sierra Leone.

– De 15 mest erfarne medlemmene av fra NORAFRIC deltok på seminar i Nairobi for å utveksle erfaringer for videre utvikling. – Andre seminarer og workshops for beredskapsstyrkene inkluderer: – Seminar organisert av WFP og UNJLC (UN Joint Logistics Centre) med fokus på logistikk, telekommunikasjon og toll. – Workshop arrangert av UNHCR med fokus på håndtering av krisearbeid. – Workshop arrangert av Red R med fokus på husly. – Treningskurs for sikkerhetsrådgivere organisert av WHO i Genève. – Orienteringskurs for medlemmene i NORSTAFF arrangert av OCHA med sikte på å gjøre deltakerne kjent med OCHA's mandat og aktiviteter.

Modig talsmann

Talsmannsarbeid for folk på flukt er en hovedpilar i Flyktninghjelpens arbeid, og skal avspeiles i alle organisasjonens aktiviteter.

Talsmannsarbeid omfatter opplæring av organisasjonens ansatte, direkte påvirkning av myndighetene vedr. flyktninger og internt fordrevnes rettigheter, medieutspill, og rapportering av menneskerettighetsbrudd.

Talsmannsarbeid handler dels om å fremme flyktnings rettigheter, slik de er slått fast i internasjonale avtaler, bl.a. Flyktningkonvensjonen. I andre tilfeller går vi inn i aktuelle debatter i Norge, programlandene eller i internasjonale fora.

I 2004 hadde Flyktninghjelpen særlig fokus på forholdene i Tsjetsjenia, Burundi, Colombia og i Den Demokratiske Republik Kongo. Vi har også engasjert oss i disse temaene:

- Sammenblendingen av militære/humanitære innsats.
- EUs asylpolitikk.
- Flyktnings beskyttelse og anti-terror tiltak.
- Behovet for et flyktningpolitisk perspektiv i utviklingspolitikken.

Aktuelle talsmannssaker i Norge var bl.a. – Midlertidig beskyttelse til asylsøkere i Norge. – Bortfall av bostøtte til avviste asylsøkere i Norge. – Båtflyktninger til Europa. – Flyktningleire utenfor Schengen.

Sammenblending av militær og humanitær aktivitet

En av de fremste talsmannssakene i 2004 gjaldt sammenblendingen av militære og humanitære aktiviteter. Vi ser en skremmende utviklingen, blant annet i Irak og Afghanistan, der soldater utfører humanitære oppgaver, enten for å skaffe seg godvilje i lokalbefolkningen eller for å legitimere kostbare og kontroversielle operasjoner.

Dette er en utvikling Flyktninghjelpen anser som svært farlig, både for sivilbefolkningen og for de humanitære aktører, som blir oppfattet som en del av de militære styrkene.

Den samme problemstillingen kan reises om FN's såkalte «integrated missions», blant annet i Liberia. FN's spesialutsending koordinerer der en flerdimensjonal operasjon som består av militære styrker, politi, sivil administrasjon, menneskerettighetsarbeid, nødhjelp og utviklingshjelp. Dette innebærer at det humanitære arbeidet er underlagt de overordnede politiske prioriteringene – noe som står i sterk kontrast til prinsippet om nøytralitet og uavhengighet. Flyktninghjelpen drev derfor talsmannsarbeid fra feltkontoret i Liberia overfor FN's sikkerhetsråd i New York.

EUs asyl- og flyktningpolitikk

Utviklingen av regelverkene i EU har direkte betydning for Norge, spesielt gjennom Dublin II-samarbeidet om behandling av asylsøkere, og fingertryksregisteret Eurodac, som bidrar til å identifisere asylsøkeres identitet.

Flyktninghjelpen tok opp EUs asylpolitikk på et nordisk asylseminar i Oslo i mars 2004, som vi arrangerte i samarbeid med NOAS og Senter for Menneskerettigheter.

Påvirkningsarbeid i Norge

Flyktninghjelpen har jevnlig kontakt med norske myndigheter i forhold til norsk asyllovgivning og praksis. Arbeidet foregår ofte sammen med andre organisasjoner. I 2004 tok Flyktninghjelpen initiativ til en dialog med Stortingspartiene om deres flyktningpolitikk for kommende stortingsperiode. Vi hadde møter med de enkelte partiene, og ga skriftlig tilbakemelding til utkastene til partiprogram. Dialogen vil fortsette frem til stortingsvalget i 2005. Målet er å påvirke partienes flyktningpolitikk og gi viktige innspill i den flyktningpolitiske debatten.

NGO-forum for menneskerettigheter

Dette forumet består av 24 norske menneskerettighets- og flyktningorganisasjoner, og er et viktig forum for det internasjonalt talsmannsarbeid. Gjennom forumet gir

Internt fordrevne tsjetsjenske barn i Satitsa teller i Ingusjetia.

organisasjonene anbefalinger til Utenriksdepartementet om saker som bør reises under den årlige sesjonen til FN's menneskerettighetskommissjon i Genève. I 2004 fokuserte Flyktninghjelpen på:

- Situasjonen for mennesker som er på flukt i sitt eget land (internt fordrevne)
 - Hvordan anti-terror tiltak kan gå ut over flyktnings rettigheter.
 - Flyktningbeskyttelse i lys av den regionale utviklingen i Europa.
- Det ble også uttrykt bekymring over situasjonen for hundretusener av mennesker på flukt i Burundi, Colombia og i Den Demokratiske Republik Kongo. Myndighetene fulgte opp flere av innspillene fra NGO-forum.

Tsjetsjenske flyktninger og fordrevne

I 2004 iverksatte Flyktninghjelpen et talsmannsprosjekt for tsjetsjenske flyktninger og internt fordrevne på vegne av det europeiske nettverket, European Council of Refugees and Exiles (ECRE). Dette prosjektet er en viktig milepæl fordi det er første gang ECRE inkluderer internt fordrevne i sin virksomhet.

Som et ledd i prosjektet har Flyktninghjelpen blant annet besøkt Tsjetsjenia og arrangert seminar om tsjetsjenske internt fordrevne i Moskva. En rapport om situasjonen for internt fordrevne og flyktninger fra Tsjetsjenia vil bli publisert i første halvdel av 2005.

Flyktninghjelpens database i Geneve:

Alt om internt fordrevne over hele verden

Flyktninghjelpens kontor i Geneve driver verdens eneste, oppdaterte informasjonskilde om mennesker som er drevet på flukt i sitt eget land. Databasen har styrket Flyktninghjelpens stilling som en ledende internasjonal humanitær organisasjon.

Global IDP (Internal Displaced People) Project er støttet og drives i samarbeid med FN. Databasen brukes av organisasjoner, regjeringer, politikere, universiteter og media over hele verden. Geneve-kontoret gir også opplæring i FNs retningslinjer for behandling av internt fordrevne.

I 2004 gikk Global IDP Project over fra å være et rent informasjonsprosjekt til å innta en mer aktiv talsmannsrolle. FNs menneskerettighetskommisjon anerkjenner prosjektet som hovedkilde for informasjon om internt fordrevne. I FN-resolusjonen 55/204, oppfordres alle land og FNs organer om å støtte prosjektet økonomisk og også med informasjon.

Dokumentasjon og formidling

Global IDP Project i 2004:

- 50 landprofiler ble oppdatert, oversettelser til spansk og fransk ble gjort tilgjengelige for de relevante land.
- Tre befaringer til Somalia, Nigeria og Guinea for å kartlegge situasjoner for internt fordrevne. Dette resulterte i rapporter med analyser og anbefalinger om hvordan forholdene for internt fordrevne i de enkelte land kan forbedres.
- Lanserte en oversikt over situasjonen for verdens 25 millioner internt fordrevne – «Internal Displacement: An Overview of Trends and Developments», som retter søkelyset mot mangel på beskyttelse og hjelp til internt fordrevne. Dokumentet fikk mye oppmerksomhet i internasjonal presse.
- Talsmannskampanje på regionalt nivå for å få OSSE til å påta seg en sterkere rolle i forhold til internt fordrevne i Europa, Kaukasus og Sentral Asia. En stor rapport om internt fordrevne i OSSE området ble publisert og tjente som bakgrunnsdokument på en sentral OSSE-konferanse.

En palestinsk kvinne kaster eiendelene sine ut på gaten i Rafah flyktningleir. Livredde palestinere flyktet fra sine hjem på Gaza-stripen når israelske styrker truet med angrep.

FOTO: REUTERS/MOHAMMED SALEM

Der vanskelig å måle effekten av overvåkingen og rapporteringen. Likevel er det mange indikasjoner på at landprofilene og rapportene har bidratt til endringer i felt. Et eksempel er Algerie-rapporten som ble grundig dekket av nasjonal og internasjonal presse og som dermed bidro til å bringe en ignorert sak opp på dagsordenen. Rapporten om Rwanda rettet søkelyset mot internt fordrevnes situasjon og problemløsninger som fungerer. Det finnes utallige eksempler på dokumenter, uttalelser, rapporter og policy papers som viser at Global IDP Project bidrar til å sette glemte og ignorerte situasjoner på dagsordenen, og å formulere strategier i felt.

Nettverk og samarbeid

- Global IDP Project har gjennom flere år holdt kurs for internt fordrevne i FNs veiledende prinsipper (Guiding principles).
- I begynnelsen av 2004 ba FNs humanitære koordinator, Jan Egeland, Global IDP Project om å ta ansvar for opplæring av FNs representanter i felt. Opplæring i Etiopia, Somalia og Jordan ble gjennomført.
- I samarbeid med Brookings Institution, SAIS Project on Internal Displacement og Asia Pacific Forum of National Human Rights Institutions, ble det gjennomført en fire dagers opplæring for medlemmer av den nasjonale Menneskerettighetskommisjonen på Filippinene. Målet er å fremme og beskytte menneskerettighetene til internt fordrevne.
- Med støtte fra UNHCR, OCHA og Norsk Institutt for Menneskerettigheter ble det holdt kurs for 25 deltakere fra ulike organisasjoner, offentlige myndigheter og FN organer, i operasjonalisering av FNs veiledende prinsipper for internt fordrevne.

FOTO: HALLGEIR VÅGENES/SCANPIX

Flyktninghjelpen i Norge

Selv om hovedtyngden av Flyktninghjelpens aktiviteter skjer i våre programland, er Flyktninghjelpen også engasjert i en rekke aktiviteter i Norge.

Hovedtyngden av Flyktninghjelpens virksomhet er prosjektene i våre 20 programland, personellstøtte til FNs nødhjelpsoperasjoner (Beredskapsstyrkene) og internasjonalt talsmannsarbeid. I Norge er Flyktninghjelpen engasjert i arbeid med:

- Informasjon og rådgivning til flyktninger i Norge som vurderer å reise tilbake til hjemlandet.
- Styrke kunnskap og kompetanse hos alle som arbeider med flyktninger i Norge
- Informasjons- og pressearbeid om verdens flyktningsituasjon
- Innsamling til Flyktninghjelpens prosjekter i utlandet.

INFORMASJON OG RÅDGIVNING OM TILBAKEVENDING

Også kalt **INCOR-prosjektet (Information and Counselling on Repatriation)**. Dette er en tjeneste som brukes av stadig nye flyktninggrupper. Hensikten er å gi nøktern

og etterrettelig informasjon om hva som venter i hjemlandet når det gjelder sikkerhet, den politiske situasjonen, samt materielle og juridiske forhold. Rådgivningen gis både til flyktninger som vender hjem frivillig og mennesker som får avslag på sine asylsøknader og sendes hjem mot egen vilje.

INCORs målsetting for 2004 var å:

- Gi flyktninger og asylsøkere i Norge et best mulig grunnlag for å ta en beslutning om tilbakevending.
- Bidra til at de som vender tilbake eller returneres er best mulig forberedt.
- Bidra til at enslige mindreårige flyktninger og asylsøkere får et mer avklart forhold til fremtiden, enten den er i Norge eller i hjemlandet.
- Øke bevisstheten blant enslig mindreårige flyktninger og asylsøkere om betydningen av å holde kontakt med hjemland og foreldre.
- Heve kunnskapsnivået om retur og

Sangerinnen Kristin Asbjørnsen og komponisten Ketil Bjørnstad under framføringen av verket «Seafarers Song». Det tar for seg mennesker på flukt og ble uroppført under Vossa Jazz i samarbeid med Flyktninghjelpen.

tilbakevending blant flyktningarbeidere i Norge.

- Bidra til å styrke den helhetlige flyktningpolitikken i Norge.

Nytt i 2004:

- En gratis telefontjenesten for flyktninger og asylsøkere fikk nærmere 900 individuelle henvendelser i 2004 fra flyktninger og asylsøkere med opprinnelse fra 30 ulike land.
- Det ble avholdt 19 informasjons- og dialogmøter med flyktninger og asylsøkere hvor det blant annet ble gitt informasjon og rådgivning om tilbakevending, retur og kontakt med familie i hjemlandet.
- Veiledningstjenesten for mottaksansatte om retur, tilbakevending og hjemlandsfokus ble etablert i 2004. Målet er å bidra til at mottaksansatte blir tryggere i samtaler med personer som må eller vil tilbake til hjemlandet. Veiledningen gikk over fire samlinger. 12 mottak deltok i pilotprosjektet.

- >> – 28 foredrag og møter med flyktningarbeidere, mottaksansatte og barnevernet ble gjennomført i 2004.
- Det ble gjennomført prosjektreiser til Nord-Irak og Kosovo for å kartlegge erfaringene til tilbakevendte og returnerte fra Norge.
- INCOR fikk i løpet av 2004 i gang flere samarbeid og erfaringsutveksling med andre aktører som jobber med retur og tilbakevending i Norge i tillegg til nettverksarbeid med nordiske og europeiske organisasjoner.
- Det ble utgitt tre utgaver av bladet «Veien videre», som omhandler tilbakevending og retur. Bladet trykkes i et opplag på 2000 og sendes til innvanderorganisasjoner, kommuner, mottak, UDI-systemet, aktuelle departementer, media, Stortinget og samarbeidspartnere.

KOMPETANSESENTERET

Flyktninghjelpens kompetansesenter ble etablert i mars 2003. Målet er å styrke Flyktninghjelpens forankring i Norge ved å formidle organisasjonens kompetanse i felt.

Nytt i 2004 var bl.a.:

- Veiledning for mottaksansatte i samarbeid med INCOR.
- Foredrag på UDIs fylkeskonferanser for 1000 flyktningarbeidere om et helhetlig flyktningperspektiv.
- Seminarer for mottaksledere i regi av UDI Region Nord.
- Opplæring til fylkeslederne av Norges Røde Kors prosjekt for flyktningguider.
- Samarbeid med Human Etisk Forbund om utforming av opplæringsmaterieil for konfirmantundervisningen.
- Det ble bestemt at et Informatørkorps (tidligere programansatte og medlemmer av beredskapsstyrken) skal stå for formidlingen av Flyktninghjelpens erfaringsbaserte kompetanse på regionalt nivå. Det ble rekruttert 18 personer i østlandsregionen og 12 i Hordaland/Rogaland som har fått opplæring i formidlingsteknikk, tverrkulturell kompetanse og flyktningfaglige spørsmål.

INFORMASJON OG INNSAMLING I NORGE

Det er et stort gap mellom Flyktninghjelpens posisjon internasjonalt og i Norge.

Norwegian Refugee Council (NRC) er anerkjent internasjonalt, som en av verdens viktigste organisasjoner for flyktninger. I Norge er «Flyktningerådet» et kjent navn, men mange tror fortsatt organisasjonen er et halvstatlig råd som har sitt hovedvirke i Norge.

Fra «RÅDET» til «HJELPEN»

Det er bakgrunnen for at Flyktningerådet i 2004 vedtok å skifte navn til Flyktninghjelpen. I tida framover vil organisasjonen arbeide for å øke befolkningens kunnskap om hva organisasjonen er og faktisk gjør. Målet er å skape større engasjement for flyktningssaken og øke inntektene fra privatpersoner, organisasjoner og bedrifter i Norge. Dermed kan flere mennesker få hjelp, samtidig som Flyktninghjelpen får større handlefrihet i forhold til å rykke ut ved akutte kriser.

Nøkternhet

Det er mange humanitære organisasjoner som kjemper om oppmerksomhet og givere i Norge. Flere utenlandske organisasjoner har de siste årene etablert seg i Norge og investert hundretalls millioner for å få innpass på det norske «givermarkedet». Flyktninghjelpen har en nøktern holdning til PR og innsamlingskampanjer, og vil så langt som mulig søke oppmerksomhet og støtte uten dyre reklamekampanjer. I stedet vil vi bygge sten på sten på to hovedarenaer: Nettverkssamarbeid og massemediene.

Nettverk

For å sikre bredere folkelig forankring, satser vi på å bygge opp nære samarbeidsforhold til organisasjoner og bedrifter som vil støtte arbeidet for verdens flyktninger. Vi tror på nettverks- og partnerskapsavtaler som bygger på gjensidighet. Våre samarbeidspartnere skal ha direkte nytte og glede av samarbeidet med Flyktninghjelpen.

Flyktninghjelpen samarbeidet ved utgangen av 2004 med Norges speiderforbund, Human-Etisk Forbund, Postkom (de postansattes fagforening) og Statoil. Det arbeides med en rekke nye avtaler.

Glemte konflikter

Massemediene er den viktigste arenaen for informasjon om verdens flyktningssituasjon og debatt om flyktningpolitikk. Terskelen for stoff fra den 3. verden er høy i norske medier. Det gjelder særlig konflikter som ikke berører vestlige interesser eller er definert som nyhetsmessig «interessante» av internasjonale medier.

Flyktninghjelpen jobber aktivt med å få ignorerte konflikter på dagsordenen. I norsk flyktningdebatt skal vi forsvare flyktingers rett til beskyttelse, slik dette kommer til uttrykk i Flyktningkonvensjonen og andre avtaler Norge har sluttet seg til.

Publikasjoner og web 2004

I overgangen til elektroniske medier har Flyktninghjelpen de siste årene redusert antallet publikasjoner.

Magasinet «På Flukt» sikter mot en allmenn målgruppe. Magasinet kommer ut fire ganger årlig og skal gi lettlest informasjon om de landene Flyktninghjelpen arbeider i, og organisasjonens prosjekter.

Bladet «Veien Videre» gis ut fire ganger årlig og distribueres til norske kommuner og flyktningmottak.

«Flyktningregnskapet» ble lansert for første gang i 2004. Dette er et av verdens mest oppdaterte oppslagsverk om verdens flyktningssituasjon, og målgruppene er media, læresteder, beslutningstakere og andre med interesse for internasjonale spørsmål. «Flyktningregnskapet 2004» hadde hovedfokus på tilbakevending og inneholdt bakgrunnsartikler om 74 land over hele verden. Verket har fått gode tilbakemeldinger fra leserne og omfattende omtale i mediene. Rapporten skal bli en årlig utgivelse.

Et spesialhefte, «Colombia – konflikten som verden ikke vil se» ble gitt ut i september 2004. Heftet ble svært godt mottatt og er etterspurt i fagmiljøet både i Norge og Colombia.

Flyktninghjelpens hjemmesider **nrc.no** blir en stadig viktigere informasjonskanal. De viktigste målgruppene er media, beslutningstakere, læresteder, bistandsmiljøet og andre med interesse for internasjonale forhold. Drøyt 25.000 unike brukere er inntom sidene hver måned.

Flyktninghjelpen tok med Kåre Willoch til midtøsten. Willoch er ingen fiende av Israel, men er krystallklar om staten Israels overgrep mot sine arabiske naboer, og mener at de er i strid med all internasjonal rett.

FOTO: NRK

Evenementer i 2004

Flyktninghjelpen samarbeidet med musikeren Ketil Bjørnstad om oppsetning av hans verk «Seafarers Song» under Vossajazz og på Rockefeller i Oslo. Verkets tema er folk på flukt.

Verdens Flyktningdag 20 juni, ble markert med Rune Erakers fotoutstilling fra flyktningkriser i verden over, i Oslo Rådhus. Kronprinsesse Mette Marit åpnet utstillingen. Dagen ble også markert på asylmottak over hele landet.

Flyktninghjelpen deltok som vanlig i felleskampanjen Involve Yourself i samarbeid med Norges Røde Kors, Kirkens Nødhjelp, Redd Barna og Norsk Folkehjelp. Kampanjen retter seg mot elever på videregående skoler.

Øyenvitne i 2004

Tidligere statsminister Kåre Willoch ble i mars invitert på en rundreise til Midtøsten. Sammen med generalsekretæren besøkte han okkuperte palestinske områder og

Israel. Han hadde også møter med president Yassir Arafat og israelske ledere. Det er planer om å arrangere flere reiser for «øyenvitner» fra norsk samfunnsliv.

Massemediene i 2004

Flyktninghjelpen hadde 937 oppslag i norske massemediene i 2004. Dette er en liten nedgang siden fjoråret (1.054). Gjennomsnittlig nådde vi fram til 15,8 millioner mediebrukere pr. måned, det samme som i 2003. Den beste mediemåneden i 2004 var juni, med mange større oppslag knyttet til Flyktningregnskapet og arrangementene rundt Verdens Flyktningdag. Da nådde vi fram til 38,4 millioner mediebrukere gjennom 176 ulike oppslag i aviser, blader, radio, TV, nettaviser og tekst-TV.

Tsunami-katastrofen

Flodbølgen som rammet store deler av sør- og sørøst Asia 26. desember 2004, ble også en kommunikasjonsutfordring for Flyktninghjelpen. Et stort antall norske bistands-

organisasjoner satte i gang spontane innsamlingsaksjoner, og Flyktninghjelpen gikk i spissen for å samle flest mulig av de store organisasjonene om én innsamlingskonto. Vi lyktes i å få med Redd Barna, Kirkens Nødhjelp og Norsk Folkehjelp, noe som ble godt mottatt i mediene og blant givere.

Flyktninghjelpens medarbeidere var tidlig på plass i katastrofeområdene i Sri Lanka og Indonesia og markerte seg tidlig i mediene med fokus på behovet for gjenreising av skoler og boliger. Arbeidet med tsunamien vil bli nærmere omtalt i årsrapporten for 2005.

Inntekter i 2004

Over 466 millioner til folk på flukt

Flyktninghjelpen har aldri hjulpet så mange med så mye som i 2004. Omsetningen passerte 466 millioner kroner.

NORAD og Utenriksdepartementet

Utenriksdepartementet var Flyktninghjelpens største donor i 2004 og økte sitt bidrag med over 30 millioner kroner sammenliknet med året før. Dette har sammenheng med at Flyktninghjelpen startet opp i tre nye land hvor norsk støtte stod sentralt.

FN-organisasjonene

Flyktninghjelpen styrket sitt samarbeid med FN i 2004. Hovedbidragsyterne var FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR), FNs utviklingsprogram (UNDP), Verdens matvareprogram (WFP) og FNs barnefond (UNICEF). Nedtrappingen av Flyktninghjelpens aktiviteter i Angola førte til en reduksjon i det totale bidraget fra UNHCR, mens nye aktiviteter i Liberia førte til en stor økning i støtten fra UNDP.

Andre internasjonale donorer

Flyktninghjelpen utvidet sin internasjonale donorbase i 2004. Vi styrket samarbeidet med Den Europeiske Unionen og deres humanitære organisasjon ECHO, samt med regjeringsdonorer som Swedish International Development Cooperation Agency

(SIDA), Swiss Agency for Development and Cooperation og den britiske Department for International Development. Kontakten med disse nye partnere er basert på det gode arbeidet Flyktninghjelpen gjør i våre programland og den troverdigheten vi har opparbeidet oss i felt. Samarbeid med internasjonale donorer er vår nye strategiske hovedsatsing.

Frie midler (beredskapsfond)

90 % av Flyktninghjelpens virksomhet er finansiert av norske og utenlandske regjeringsdonorer, samt FN-organisasjoner. Samtidig er Flyktninghjelpen helt avhengig av frie midler (Beredskapsfond), slik at prosjekter kan igangsettes når det foreligger behov, uavhengig av beslutningsprosessen i regjeringer og FN-organer. De fleste større donorer krever også egenandeler på inntil 10 % før de bevilger støtte til prosjekter.

TV-inntektene (NRKs innsamling i 1998) er beregnet til å vare t.o.m. budsjettåret 2006. Innen den tid må det skaffes alternative midler til beredskapsfondet, hvis aktiviteten skal opprettholdes på dagens nivå. I tillegg er det et strategisk mål å bygge opp et beredskapsfond av frie midler som kan øke Flyktninghjelpens fleksibilitet og slagkraft, uavhengig av prioriteringene hos institusjonelle donorer. I 2004 har Flyktninghjelpen fortsatt satsingen på å bygge

opp nære nettverksrelasjoner til organisasjoner og bedrifter i Norge, med sikte på betydelig, forutsigbar tilførsel av frie midler.

Gaveinntekter

2004 har bekreftet at det er svært vanskelig å hevde seg på det private givermarkedet i Norge. Det «humanitære markedet» er dominert av flere betydelige «merkevarer» med stor tillitt og appell, bl.a. Norges Røde Kors, Redd Barna, Kreftforeningen, Frelsesarmeen og LHL. I tillegg kommer en rekke internasjonale aktører som har etablert seg i Norge med rene innsamlingsorganisasjoner: Leger uten grenser, Plan, Care og SOS Barnebyer. Alle disse organisasjonene bruker store summer på markedsføring, kampanjer og posisjonering i markedet. I tillegg har de produkter som trolig er lettere å «selge» enn flyktninger.

Flyktninghjelpen sliter med manglende kjennskap og kunnskap i den norske befolkningen. Navneendringen (fra Flyktningrådet til Flyktninghjelpen) er et viktig redskap i kommunikasjonen om hva vi faktisk er og gjør, men vi ligger langt etter i konkurransen om å bli foretrukket giverobjekt.

Videre satsing på privatmarkedet er under løpende vurdering og vil bli vektet mot de mulighetene som ligger i nettverks- og næringslivssamarbeid.

Nettverks partnere og næringsliv

Flyktninghjelpen har besluttet at nettverksavtaler med større organisasjoner og bedrifter i Norge er strategisk hovedsatsing når det gjelder å utvikle nye giverbaser. Ved at eksterne nettverk velger Flyktninghjelpen som humanitær hovedsamarbeidspartner, får vi mulighet til å spre informasjon og bygge lojalitet i deres medlemsmasser, blant ansatte og kunder.

Det arbeides med å utvikle lønnsgevordninger og andre former for inntektsbringende samarbeid med større bedrifter. En aktuell bedrift er Statoil, som gjennom sin CSR-avtale (CSR: Corporate Social Responsibility) ga 500.000 til Flyktninghjelpens arbeid i 2004. Ved utgangen av året var vi i forhandlinger med en rekke bedrifter, men det er tid- og ressurskrevende å oppnå varige, forpliktende avtaler.

Flyktninghjelpen har kommet lenger med utvikling av organisasjonsnettverk. Norges Speiderforbund besluttet i 2004 å arrangere en årlig landsomfattende innsamlingsaksjon til Flyktninghjelpen i minst fem år framover. Andre organisasjoner er Humanetisk Forbund og Postkom (de postansattes forening). Flere samarbeidsavtaler med organisasjoner forventes i 2005.

Spill og lotteri

Flyktninghjelpens reiselotteri har vært en suksess i 8 år og har til sammen innbrakt over 40 millioner kroner til arbeidet for flyktninger og fordrevne.

Flyktninghjelpen er blant de mindre organisasjonene når det gjelder spilleautomater, men dette er likevel en viktig inntektskilde. Gjennom samarbeidet i 10 H (10 større humanitære organisasjoner) er Flyktninghjelpen deleier i «Norske Spill» som selger skrapeloddet «Yezz» og utvikler internettspill. Framtida for spillvirksomhet er imidlertid usikker pga politiske vedtak og kommende rettssaker om retten til å drive spill i Norge.

FLYKTNINGHJELPENS INNTEKTER I 2004

(Alle beløp i millioner)

1. Den norske regjering

	2004	2003
Utenriksdepartementet:	NOK 268 134	NOK 233 294
NORAD:	NOK 47 570	NOK 46 575
Totalt, bto:	NOK 315 704	NOK 279 869

2. FN

	2004	2003
World Food Program	NOK 7 129	NOK 7 230
OCHA	–	–
UNDP	NOK 9 970	–
UNHCR	NOK 13 723	NOK 22 045
Andre (UNICEF)	NOK 1 516	NOK 1 670
Totalt, bto:	NOK 32 338	NOK 30 945

3. Øvrige internasjonale donorer

	2004	2003
ECHO (EU)	NOK 13 751	NOK 5 980
SIDA (Sverige)	NOK 28 492	NOK 13 253
Andre	NOK 27 507	NOK 27 662
Totalt, bto:	NOK 69 750	NOK 56 895

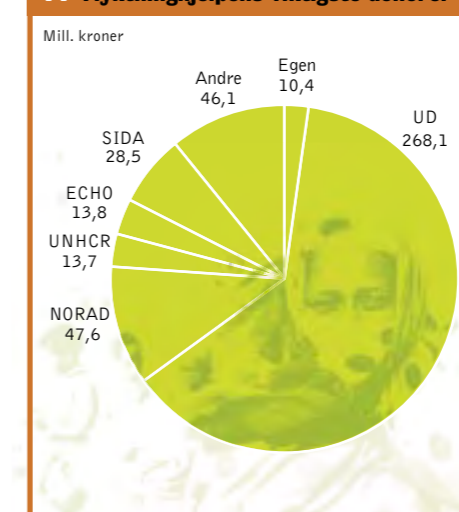
4. Frie midler (beredskapsfond)

	2004	2003
Gaveinntekter	NOK 3 366	NOK 2 949
Spill / lotteri	NOK 32 652	NOK 30 277
Næringsliv / salg:	NOK 2 207	NOK 2 172
Bto:	NOK 37 776	NOK 35 398
TV-aksjonen 1998:	NOK 10 379	NOK 11 774
Frie midler totalt, bto:	NOK 48 155	NOK 47 172

>> Prosjektinntekter pr. land (Beløp i millioner kroner)

>> Flyktninghjelpens viktigste donorer

Årsberetning for 2004

Arbeidet i styret

Flyktninghjelpen driver prosjekter i Asia, Latin-Amerika, Afrika og Europa og er spesialisert på internasjonalt arbeid for flyktninger og internt fordrevne. Gjennom vårt arbeid gir vi assistanse og bidrar til å beskytte mennesker på flukt. Hovedkontoret ligger i Oslo.

Det ble avholdt 6 (inkl. et ekstraordinært møte) styremøter i 2004 og det ble behandlet 62 saker.

Det har vært følgende endringer i styret i løpet av året: Ronald Craig ble valgt som nytt styremedlem. Manuela Ramin Osmundsen trakk seg fra styret i august og ble erstattet av Grete Brochmann i mars 2005. Jan A. Erichsen ble valgt som styreleder for 3 nye år og Marianne E. Johnsen ble valgt som nestleder for samme periode.

For å bli bedre kjent med organisasjonen og få bred kunnskap om kjerneaktivitetene, fordelte styrets medlemmer seg på to feltturer. En gikk til Afghanistan og Pakistan, og en gikk til Liberia og Sierra Leone. Styret fikk på den måten verdifull innsikt i Flyktninghjelpens utfordringer i felt.

Sterkere posisjon med nytt navn

Styret har tidligere (2003) opprettet et kompetansesenter. Hensikten var å øke forståelsen for et mer helhetlig flyktningperspektiv. I tillegg skulle det bidra til å mobilisere til økt interesse og støtte til Flyktninghjelpens arbeid.

Målet var å få fram at vi er en dynamisk og effektiv hjelpeorganisasjon med hjelpeprogrammer for flyktninger og fordrevne i mer enn 20 land. Samtidig skal vi fastholde bildet av den kunnskapsrike organisasjonen som yter rettighetsbasert støtte og forsvar for flyktninger og internt fordrevne. Dette ble en av hovedsakene i styrets arbeid i 2004. I den forbindelse vedtok styret en ny kommunikasjonsstrategi og vedtok Flyktninghjelpen som nytt navn på organisasjonen. Med nytt navn og tydelige virkemidler for å belyse vår omfattende virksomhet, bør vi være på god vei mot en klarere posisjon i det norske samfunn. For å bedre folks forståelse av hva vi gjør og hvordan vi jobber, ble det i 2004 satt i gang en bred repositjoneringsprosess i organisasjonen.

Oppstart i tre land

Mens aktivitetene ble avvirket på Balkan (unntatt Serbia) i 2004, ble det besluttet å starte programmer i Somalia, Sudan og på Sri Lanka. Nye politiske omstendigheter (Somalia), en nylig inngått fredsavtale (Sudan) og våpenhvile (Sri Lanka) åpner nye muligheter for retur til opprinnelige hjemsteder for både flyktninger og fordrevne. På Sri Lanka og i Sudan spiller Norge en viktig rolle i fredsbestrebelsene, og Flyktninghjelpens programvirksomhet er dermed direkte med å støtte dette arbeidet.

Nye utfordringer etter tsunamien

Den enorme flodbølgen som rammet Sør-Asia der mer enn 200.000 mennesker mistet livet, ble en utfordring også for vår organisasjon. Selv om vårt mandat handler om støtte til flyktninger og fordrevne, ikke å starte hjelpearbeid etter naturkatastrofer, ble vi likevel sterkt engasjert. Flyktninghjelpen var allerede etablert med virksomhet både i Indonesia og på Sri Lanka og styret er meget tilfreds med at det ble mulig for oss å yte verdifull førstehjelp i begge land. I tillegg konsentrerte vi oss om å gi midlertidig husly til flomofrene og gjenoppbygging av skoler. Vår organisasjon maktet å påta seg nye oppgaver på meget kort varsel, og et betydelig antall personer ble rekruttert gjennom beredskapsstyrkene. Styret gir honnør til organisasjonen for denne ekstraordinære innsatsen.

I kamp for flyktninger over hele verden

Gjennom vårt hjelpearbeid i mer enn 20 land og fire verdensdeler vil vi bidra til at mennesker på flukt skal få nødvendig beskyttelse og et liv i verdighet, og for at de skal få vende hjem så snart det er mulig. Flyktninghjelpen har også en viktig oppgave i forsatt å stå oppreist som en uredde talsmann for mennesker på flukt og for deres rettigheter; i felt, i verdenssamfunnet og i Norge.

Økonomi

Driftsinntektene var 467 millioner kroner mot 407 millioner kroner i 2003.

Omløpsmidler utgjør 225 millioner kroner ved utgangen av året, mot kortsiktig gjeld på 110 millioner kroner, altså et for-

hold på 2,0. Dette anses å være tilfredstillende, og likviditeten er også god. Stiftelsens eneste langsiktige gjeld består av 20,5 millioner kroner i ubenyttede TV-aksjonsmidler, som vil bli redusert i takt med forbruket av midlene.

Stiftelsens virksomhet er eksponert for endringer i valutakurser, da en vesentlig del av både inntektene og kostnadene er i utenlandsk valuta. Donorene bærer mesteparten av valutarisikoen og stiftelsen har ikke inngått terminkontrakter for å redusere valutarisikoen.

Stiftelsen er lite eksponert for renterisiko da den ikke har rentebærende gjeld. En stigende rente vil derfor medføre en bedring av resultatet.

Årets resultat på 25,2 millioner kroner medfører en styrking av egenkapitalen. En solid egenkapital er en forutsetning for å kunne videreføre veksten og beholde nødvendig handlefrihet i vårt arbeid for verdens flyktninger og internt fordrevne. Det positive årsresultatet må ses i sammenheng med at kostnader på 10,4 millioner kroner har kunnet dekkes opp ved bruk av TV-aksjonsmidler fra 1998 og at avkastningen på finansielle plasseringer har vært høy. Styret ser det som helt nødvendig å øke Flyktninghjelpens frie inntekter for å sikre fortsatt handlefrihet etter at resten av TV-midlene fra 1998 er benyttet.

Årets resultat tillegges beredskapsfondet. Fondet ble opprettet i 2004, utgjør 64,6 millioner kroner og omfatter all opptjent egenkapital. 40 millioner kroner ble i 2004 overført fra opptjent egenkapital til sikkerhetsfondet, som nå utgjør 49 millioner kroner. Regnskapet bygger på forutsetning om fortsatt drift, og styret bekrefter at denne forutsetningen er tilstede.

Indre miljø og ytre miljø

Flyktninghjelpen driver kontinuerlig utvikling av sin personalpolitikk for å stimulere til kompetanseutvikling, best mulig utnyttelse av ressursene og et godt arbeidsmiljø.

Viktige arbeidsmiljøtiltak i 2004:

■ Flyktninghjelpen implementerte nye rutiner i forbindelse med sykefravær i forlengelse av avtalen om inkluderende arbeidsliv som ble inngått høsten 2003.

■ Flyktninghjelpen gjennomførte en psykososial arbeidsmiljøkartlegging. Svarprosenten var høy og tilbakemeldingene indikerte en generell høy grad av medarbeidertilfredshet i organisasjonen, dog preget av travle arbeidsdager.

■ Tre møter i arbeidsmiljøutvalget ble gjennomført.

■ Det ble holdt en rekke allmøter for å opprettholde god intern informasjonsflyt. Det var ingen større arbeidsrelaterte skader eller ulykker i 2004. Totalt sykefravær var på 360 dager, noe som tilsvarer et sykefravær på 1,85 %. Inngåelse av avtale om inkluderende arbeidsliv og derved økt adgang til egenmelding ser ikke ut til å ha spilt inn verken positivt eller negativt på sykefraværet. Målsetningen med avtalen var å bibeholde en sykefraværsprosent på under 4, samt å sikre enda bedre dialog mellom den sykmeldte og nærmeste overordnede i forbindelse med sykefravær, for å sikre at sykmeldte er tilbake i jobb på enten full

eller redusert tid så snart de er rede for det.

Når det gjelder det ytre miljø har Flyktninghjelpen ingen virksomhet som i nevneverdig grad påvirker miljøet negativt. Etablering av store flyktningleirer kan imidlertid få konsekvenser i form av avskoging og forurensning. Flyktninghjelpen arbeider løpende for å sikre at miljødimensjonen i større grad blir en integrert del av alle våre programmer.

Likestilling

Flyktninghjelpen hadde per 31.12.04 i sin ledelse (ledergruppen ved hovedkontoret og stedlige representanter ved landkontorene) en fordeling på 59 % kvinner og 41 % menn. Kjønnfordelingen i hele organisasjonen er ved hovedkontoret 69 % kvinner og 31 % menn, og ved landkontorene 49 % kvinner og 51 % menn. I styret er kvinneandelen 50 %. Flyktninghjelpen har nedfelt som et mål i sin rekrutteringspolitikk at kjønnfordelingen i ledelsen, i de enkelte

enheter og i organisasjonen som helhet bør falle innen en 40/60 % fordeling. Det jobbes bevisst med dette. Ved ellers like kvalifikasjoner skal kjønn være utslagsgivende.

Stadig nye utfordringer

I vårt land er det lange og sterke tradisjoner for å se og støtte flyktninger i deres kompliserte og farefulle hverdag. Flyktninghjelpen ønsker gjennom vår omfattende innsats å ta vare på disse tradisjonene, og føre dem videre.

I 2004 har vi strukket oss lenger enn noen gang, og hatt en betydelig vekst i Flyktninghjelpens virksomhet. Styret ønsker å gi anerkjennelse til egne medarbeidere, i felt og hjemme, som under slike forhold har tatt ekstra harde tak. På den måten har vi nådd lenger og maktet å hjelpe enda flere. Det er vi godt tilfreds med.

Samtidig forplikter det oss til fortsatt og utholdende innsats.

Oslo, 15. juni 2005

Jan A. Erichsen

Styreleder

Marianne E. Johnsen

Nestleder

Arne Pran

Ronald Craig

Kai Gjesdal Henriksen

Maiken Ims

Bernt Bull

Grete Brochmann

Anne Cathrine Brox Brodtkorb

Kari Kvalberg

Raymond Johansen

Generalsekretær

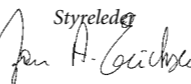
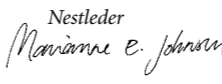

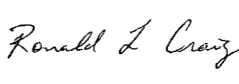
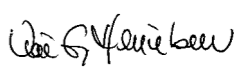

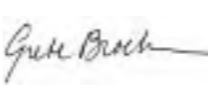
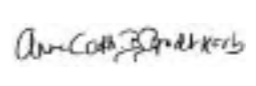
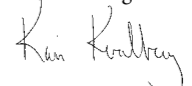
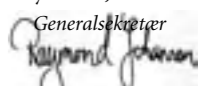
Resultatregnskap

(Alle beløp i 1 000 kr)	Noter	2004	2003
Driftsinntekter			
Tilskudd prosjekter	2,5	417 792	358 809
Inntektsføring egne, øremerkede midler	3,5	10 432	11 774
Inntekter fra markedsaktiviteter	4	37 836	36 013
Andre inntekter		619	81
Sum driftsinntekter		466 679	406 677
Driftskostnader			
Innkjøp til prosjekter		235 313	192 470
Lønnskostnader	6	185 710	170 569
Andre driftskostnader		25 669	23 193
Avskrivninger på varige driftsmidler	7	494	789
Sum driftskostnader		447 186	387 021
Driftsresultat		19 493	19 656
Finansposter			
Renteinntekter		2 677	4 440
herav avsatt som egne, øremerkede midler	3	- 453	-1 305
Avkastning obligasjons- og aksjefond	8	4 505	6 119
Agiovinning / (Agiotap)		-1 003	795
Rentekostnader o.a.		- 4	- 15
Netto finansposter		5 722	10 034
Årsresultat		25 215	29 690
Disponering av årsresultatet:			
Overført til beredskapsfond	11	25 215	0
Overført til annen egenkapital	11	0	29 690
Sum disponering av årsresultatet		25 215	29 690

Balanse pr. 31. desember

(Alle beløp i 1 000 kr)	Noter	2004	2003
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler	7	0	494
Ubenyttede, egne øremerkede midler	3	20 477	30 259
Langsiktige fordringer	9	35	115
Sum anleggsmidler		20 512	30 868
Omløpsmidler			
Kortsiktige fordringer		8 907	8 388
Andeler i obligasjons- og aksjefond	8	47 466	42 961
Bankinnskudd og kontanter	10	168 221	168 081
Sum omløpsmidler		224 594	219 430
Sum eiendeler		245 106	250 298
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Stiftelseskapital		1 000	1 000
Sikkerhetsfond	11	49 000	9 000
Sum innskutt egenkapital		50 000	10 000
Beredskapsfond	11	64 565	0
Annen egenkapital	11	0	79 350
Sum opptjent egenkapital	11	64 565	79 350
Sum egenkapital		114 565	89 350
Langsiktig gjeld			
Ubenyttede egne, øremerkede midler	3	20 477	30 259
Sum langsiktig gjeld		20 477	30 259
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		4 940	1 257
Mottatte forskudd på prosjekter	2	72 338	97 946
Skyldige offentlige avgifter		7 703	7 404
Annen kortsiktig gjeld		25 083	24 082
Sum kortsiktig gjeld		110 064	130 689
Sum egenkapital og gjeld		245 106	250 298

Oslo, 15. juni 2005

Jan A. Erichsen Styreleder 	Marianne E. Johnsen Nestleder 	Agne Pran 	Ronald Craig 	Kai Gjesdal Henriksen 	Maiken Ims
Bernt Bull 	Grete Brochmann 	Anne Cathrine Brox Brodtkorb 	Kari Kvalberg 	Raymond Johansen Generalsekretær 	

Kontantstrømoppstilling

(Alle beløp i 1 000 kr)	2004	2003
Likvider tilført/(brukt på) virksomheten:		
Årsresultat	25 215	29 690
Avskrivninger på varige driftsmidler	494	789
Økning / (reduksjon) netto forskudd på prosjekter	-25 608	25 146
Endring andre kortsiktige fordringer og gjeld	4 464	-2 382
(A) Netto likviditetsendring fra virksomheten	4 565	53 243
Likvider tilført/ (brukt) på investeringer:		
Investeringer i varige driftsmidler (-)	0	0
(B) Netto likviditetsendring på investeringer	0	0
Likvider tilført/brukt på finansiering:		
(Økning) / reduksjon langsiktige fordringer	80	0
Opptak / (nedbetaling) av gjeld	0	0
(C) Netto likviditetsendring fra finansiering	80	0
A+B+C Netto endring i likvider i året	4 645	53 243
Likviditetsbeholdning 1.1 *	211 042	157 799
Likviditetsbeholdning 31.12 *	215 687	211 042

*Andeler i obligasjons- og aksjefonds inkluderes som likvide midler fordi de kan realiseres umiddelbart.

Noter til årsregnskapet 2004

Flyktninghjelpen er en ideell, humanitær stiftelse basert på såkalt «non-profit» grunnlag.

Aktivitetene er finansiert gjennom prosjekttilskudd fra donorer som Utenriksdepartementet, NORAD, FN-systemet og EU, samt ved egne innsamlede midler.

Det ble i 2004 gjennomført egne prosjekter i 18 land. I flere av disse har det vært betydelig uro, hvilket innebærer at arbeidet medfører en relativt høy risiko både menneskelig og økonomisk.

Flyktninghjelpen bærer imidlertid i liten grad selv den økonomiske risikoen ved slik uro. Donorene vil som regel påta seg risikoen for økonomisk tap forårsaket av feks krigshandlinger eller ran hvis nødvendige sikkerhetsforanstaltninger er gjennomført.

NOTE 1 Regnskapsprinsipper

Inntektsføringsprinsipper

Prosjektmidler blir ofte mottatt fra donor tidlig i prosjektfasen og bokføres da som mottatt forskudd i balansen.

Inntektsføring skjer i takt med fremdrift på det enkelte prosjekt, uavhengig av tidspunkt for mottatte innbetalinger. Inntekter fra markedsaktiviteter (innsamlinger, gaver, lotterier etc) blir inntektført ved innbetaling, bortsett fra midler som klassifiseres som egne, øremerkede midler. Dette er penger det knyttes spesielle betingelser til bruken av, enten pålagt eksternt (TV-aksjonsmidler etc) eller internt (øremerkede innsamlinger). Inntektsføring av slike midler skjer i takt med at de virkelig benyttes til de formål de er øremerket for. Inntekter fra spilleautomater blir inntektført når de er opptjent.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler eller langsiktig gjeld.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld vurderes til virkelig verdi på balansedagen.

Gjenværende midler fra TV-aksjonen i 1998 står på egen konto, og resten av disse midlene vil bli benyttet i løpet av 2005 og 2006. Midlene og forpliktelsen til å bruke dem er derfor oppført som langsiktige poster på hver sin side i balansen. Det samme gjelder for andre egne, øremerkede midler.

Anleggsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Det foretas nedskrivning til virkelig verdi når verdifallet har årsaker som ikke kan antas å være forbigående, og det må anses nødvendig etter god regnskapsskikk. Nedskrivningen reverseres når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede. Langsiktig gjeld balanseføres til virkelig verdi på balansedagen.

Alle personer som arbeider for Flyktninghjelpen i Norge eller i utlandet er forsikret slik at stiftelsen ikke bærer finansiell risiko ved krig, annen uro eller ulykker. Alt materiell er tilsvarende forsikret.

Flyktninghjelpen ble 13. mars 1997 organisert som en stiftelse med en stiftelseskapital på 1 mill kr.

Flyktninghjelpens regnskaper skal i egenskap av stiftelse godkjennes av Regnskapsregisteret (Brønnøysund).

Stiftelsen er ikke skattepliktig. Årsoppgjøret er satt opp i samsvar med regnskapsloven 1998 og god regnskapsskikk.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets levetid dersom de har levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger 15 000 kr. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres under løpende driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmiddelet.

Driftsmidler anskaffet til bruk i prosjekter ute i felt blir kostnadsført ved anskaffelse, uavhengig av kostpris og levetid.

Fordringer

Fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Valuta

Poster i utenlandsk valuta er omregnet til balansedagens kurs, unntatt bank-/kasse-beholdninger som er anskaffet til bruk i donorfinansierte prosjekter. Disse er beholdt til anskaffelseskurs, fordi det er denne som legges til grunn ved donorenes godkjennelse og endelige kompensasjon av kostnader påløpt i utenlandsk valuta.

Agio vinning og -tap er resultatført som finansposter.

NOTE 2 Tilskudd prosjekter

(Alle beløp i 1 000 kr)	2004	2003
Mottatt kontant fra norske, offentlige kilder	297 126	297 853
Mottatt kontant fra UNHCR	13 950	20 659
Mottatt kontant fra andre kilder	81 108	65 443
Sum mottatte prosjektmidler	392 184	383 955
Nedgang(+) / Økning (-) av netto mottatte forskudd på prosjekter	25 608	-25 146
Tilskudd prosjekter	417 792	358 809

NOTE 3 Egne, øremerkede midler

(Alle beløp i 1 000 kr)	2004	2003
TV-aksjonsmidler pr 1.1	30 218	40 687
TV-aksjonsmidler benyttet til prosjekter *	-10 379	-11 774
Renteinntekter av ubenyttede TV-aksjonsmidler	453	1 305
TV-aksjonsmidler pr 31.12 **	20 292	30 218
Andre egne, øremerkede midler pr 1.1	41	41
Innbetalinger for andre øremerkede tiltak	197	0
Benyttet til prosjekter *	- 53	0
Andre egne, øremerkede midler pr 31.12	185	41
Sum egne, øremerkede midler pr 31.12	20 477	30 259

* Sum benyttet til prosjekter, dvs inntektsført

** TV-aksjonsmidlene må benyttes innen utgangen av år 2006.

NOTE 4 Inntekter og resultat fra markedsaktiviteter

(Alle beløp i 1 000 kr)	2004	2003
Bruttoinntekt	37 836	36 013
Driftskostnader	-19 196	-15 019
Årets netto inntekt fra markedsaktiviteter	18 640	20 994

NOTE 5 Prosjektinntekter fordelt på land, regioner og donor *

(Alle beløp i 1 000 kr)		Finansiering							
Region	Land / region	EGEN	UD	NORAD	UNHCR	ECHO	SIDA	ANDRE	SUM
	Bosnia-Hercegovina	4	1 699						1 703
	Kroatia	- 43	15 314					114	15 385
	Serbia og Montenegro	48	11 963		906				12 917
	-Kosovo	10	6 116		399				6 525
	Sveits	1 273	1 300		64		883	4 906	8 426
	Norge	4 362	4 748	2 058				3 982	15 150
	Sekonderinger	62	17 272						17 334
	Annet	366	936						1 302
Sum Europa		6 082	59 348	2 058	1 369	0	883	9 002	78 742
	Armenia		11 824					313	12 137
	Azerbaidjan		9 982		2 522			3 071	15 575
	Georgia		14 083		2 524		1 712		18 319
	Afganistan	- 45	6 034		1 270	4 080			11 339
	Pakistan		3 758		699	2 388		90	6 935
	Indonesia	418	3 054					34	3 506
	Sri Lanka	658	1 122						1 780
	Tadsjikistan		1 870						1 870
	Russland (Tsjetsjenia)		8 971						8 971
	Sekonderinger		39 640					5	39 645
	Annet	277						- 266	11
Sum Asia		1 308	100 338	0	7 015	6 468	1 712	3 247	120 088
	Angola	354	11 994	4 964	1 272	7 283	3 613	4 682	34 162
	Burundi	391	8 916	3 507	321		10 993		24 128
	Kongo		19 990	1 944			8 885	158	30 977
	Liberia	283	13 380		3 089		2 406	10 975	30 133
	Sierra Leone	615	1 642	10 400				7 257	19 914
	Somalia		2 713						2 713
	Sudan		13 089		431				13 520
	Uganda		4 017	11 547				5 810	21 374
	Sekonderinger	- 197	22 613		226			391	23 033
	Annet	71	32						103
Sum Afrika		1 517	98 386	32 362	5 339	7 283	25 897	29 273	200 057
	Colombia	1 452	9 000	13 150					23 602
	Sekonderinger		1 062						1 062
	Annet	73							73
Sum Amerika		1 525	10 062	13 150	0	0	0	0	24 737
Sub-Total		10 432	268 134	47 570	13 723	13 751	28 492	41 522	423 624
	Annet							4 600	4 600
Sum prosjekt-inntekter		10 432	268 134	47 570	13 723	13 751	28 492	46 122	428 224

Totalbeløpet er lik summen av resultatregnskapets 'Tilskudd prosjekter' og 'Inntektsføring egne, øremerkede midler'.

NOTE 6 Lønnskostnader m.v.

(Alle beløp i 1 000 kr)	2004	2003
Lønninger	159 487	147 203
Arbeidsgiveravgift	10 986	11 022
Andre ytelser	15 237	12 344
Sum lønnskostnader	185 710	170 569

Til generalsekretæren ble det i 2004 utbetalt lønn på kr 675 234 og annen godtgjørelse på kr 43 120, totalt kr 718 354.

Det er ikke utbetalt styregodtgjørelse til styrets medlemmer i 2004.

Honorar til Ernst & Young AS for ordinær revisjon for år 2004 er kr 207 750. I tillegg er kr 1 419 705 kr betalt for prosjektrevisjon

i Norge og ved våre utekontorer. Honorarene til prosjektrevisjon gjelder også andre revisorer enn Ernst & Young AS.

Honorarene er bokført under henholdsvis Andre driftskostnader og Innkjøp til prosjekter.

Ved hovedkontoret i Oslo var det ved årets slutt 81 ansatte, mens det var 1103 lokalt ansatte ved våre utekontorer.

I tillegg var det engasjert 185 personer som lønnes i Oslo, men arbeider i utlandet.

I løpet av 2004 har totalt 352 personer vært lønnet av Flyktninghjelpen i Oslo for arbeid i utlandet, de aller fleste av disse er nordmenn.

NOTE 7 Varige driftsmidler

(Alle beløp i 1 000 kr)	Inventar EDB, utstyr
Anskaffelseskost 1.1.2004	3 947
Tilgang 2004	0
Avgang 2004	0
Anskaffelseskost 31.12.2004	3 947
Akkumulerte av-/nedskrivninger 1.1.2004	-3 453
Årets avskrivninger	- 494
Avgang 2004	0
Akkumulerte av-/nedskrivninger 31.12.2004	-3 947

Netto bokført verdi 31.12.2004	0
Avskrivningssats (lineær)	20 %

Flyktninghjelpen leier to og en halv etasje i Grensen 17, Oslo av Storebrand Eiendom.

Kontrakten løper til 01.01.2008, årlig leie er ca kr 3,0 millioner.

NOTE 8 Andeler i obligasjons- og aksjefond

Ledige midler blir plassert i markedet gjennom profesjonelle aktører. Porteføljen har nedenstående sammensetning ved utgangen av året:

(Alle beløp i 1 000 kr)

Navn	Kostpris (historisk)	Verdi pr 31.12.03	Kjøp/(salg) 2004	Avkastning 2004 NOK	%	Verdi pr 31.12.04
GNKF Norske Obligasjoner/Dnb NOR Lang Obl	19 408	19 775	2 125	1 595	7,5 %	23 496
GNKF Kort Likviditet/Dnb NOR Likviditet 20 (IV)	12 320	12 024	775	267	2,0 %	13 066
Avanse Obligasjon II/DnB NOR Obligasjon II	1 825	2 128	0	127	6,0 %	2 254
Sum rentefond	33 553	33 927	2 900	1 989	6,6 %	38 816
GNKF Norske Aksjer/DnB NOR Norden (III)	3 894	7 652	-2 900	2 249	40,2 %	7 001
Avanse Industri/DnBNOR Norden (III)	750	885	0	132	15,4 %	1 017
ABIF (gml Banco)	500	469	0	134	28,6 %	603
Sum aksjefond	5 144	9 006	-2 900	2 515	38,2 %	8 621
GNKF Innskudd/fordring /Bank		28	0	1	1,4 %	29
GNKF Forvaltningshonorar, direkte. etc		0	0	0	0,0 %	0
Sum andeler i fonds	38 697	42 961	0	4 505	10,5 %	47 466

Bokført verdi er lik markedsverdi både i 2003 og 2004.

NOTE 9 Langsiktige fordringer

10 av Norges største humanitære organisasjoner inngikk i 2001 et samarbeid om spill på internett.

I den forbindelse ble to selskaper stiftet:

«De 10 Humanitære AS» hvor hver av de ti ved et innskudd på 15 000 kr ervervet 10% av aksjekapitalen.

I tillegg ga hver av de ti et ansvarlig lån på 100 000 kr til «De 10 Humanitære AS», hvorav nå gjenstår 20 000 kr.

Lånet på totalt 1 million kroner ble brukt til å erverve 51% av selskapet «Norskespill.no AS».

NOTE 10 Bankinnskudd og kontanter

Av kontante midler utgjør bundne skattetreksmidler 6,4 mill kr, garanti lotterier 7,6 mill kr og depositum for husleiekontrakter

i Grensen 17 i Oslo 1,5 mill kr.

Øremerkede midler fra TV-aksjonen-98 (se note 3) oppbevares på bankkonto, men er vist som anleggsmiddel i balansen.

Revisors beretning

NOTE 11 Egenkapital

(Alle beløp i 1 000 kr)	Stiftelses- kapital	Sikkerhets- fond	Beredskaps- fond	Annen egenkap.	Sum egenkap.
Egenkapital pr 1.jan 2004	1 000	9 000	0	79 350	89 350
Økning av sikkerhetsfondet		40 000		-40 000	0
Opprettelse av beredskapsfond			39 350	-39 350	0
Årsresultat overført beredskapsfondet			25 215		25 215
Egenkapital pr 31.des 2004	1 000	49 000	64 565	0	114 565

Beredskapsfondet ble opprettet i 2004 og skal ikke inneholde midler med strengere restriksjoner enn at de skal benyttes til operativ virksomhet. Beredskapsfondet vil normalt omfatte hele den frie egenkapitalen.

NOTE 12 Valutarisiko

Alle prosjektmidler brukt ute i felt overføres i EURO eller USD.

I tider med store valutasingninger bærer stiftelsen en viss risiko for valutatap, da mesteparten av donormidlene tilføres i NOK.

Donor aksepterer i mange tilfeller å bære valutarisikoen.

NOTE 13 Aktivitetsregnskap

(Alle beløp i 1 000 kr)	2004	2003
Anskaffelse bundne midler:		
Tilskudd prosjekter	417 792	358 809
Inntektsføring egne, øremerkede midler	10 432	11 774
Anskaffelse frie midler:		
Inntekter fra markedsaktiviteter	37 836	36 013
Andre inntekter	619	81
Sum midler anskaffet	466 679	406 677
Netto finansposter	5 722	10 034
Markedsutgifter (kostnader ved anskaffelse)	-19 196	-15 019
Brutto disponibelt til formål	453 205	401 692
Kostnader til administrasjon og prosjektoppfølgning *	-32 010	-27 847
Netto disponibelt til formål	421 195	373 845
Benyttet til utenlandsarbeid	-391 073	-337 340
Benyttet til informasjonsrelatert virksomhet	-4 907	-6 815
Sum benyttet til formål	-395 980	-344 155
Aktivitetsresultat	25 215	29 690

*Denne posten inneholder i tillegg til administrative funksjoner som regnskap, personal og kontordrift etc også ledelse og egenfinansierte prosjektstøtte-funksjoner med base i Norge

■ **Matautoriserte revisorer**

Ernst & Young AS
Oslo Adresse:
Postboks 20
NO-0403 Oslo

■ **Foretaksregisteret:**
NO1576.189.182.MVA

Tel: +47 24 00 24 00
Fax: +47 24 00 24 01
www.ey.com

Til Styret i
Stiftelsen Flyktninghjelpen

Revisjonsberetning for 2004

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Flyktninghjelpen for regnskapsåret 2004, som viser et overskudd på kr 25 215 000. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og noteopplysninger. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre og generalsekretær. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlig regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk omfatter revisjon også en gjennomgåelse av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og interne kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for stiftelsens økonomiske stilling 31. desember 2004 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

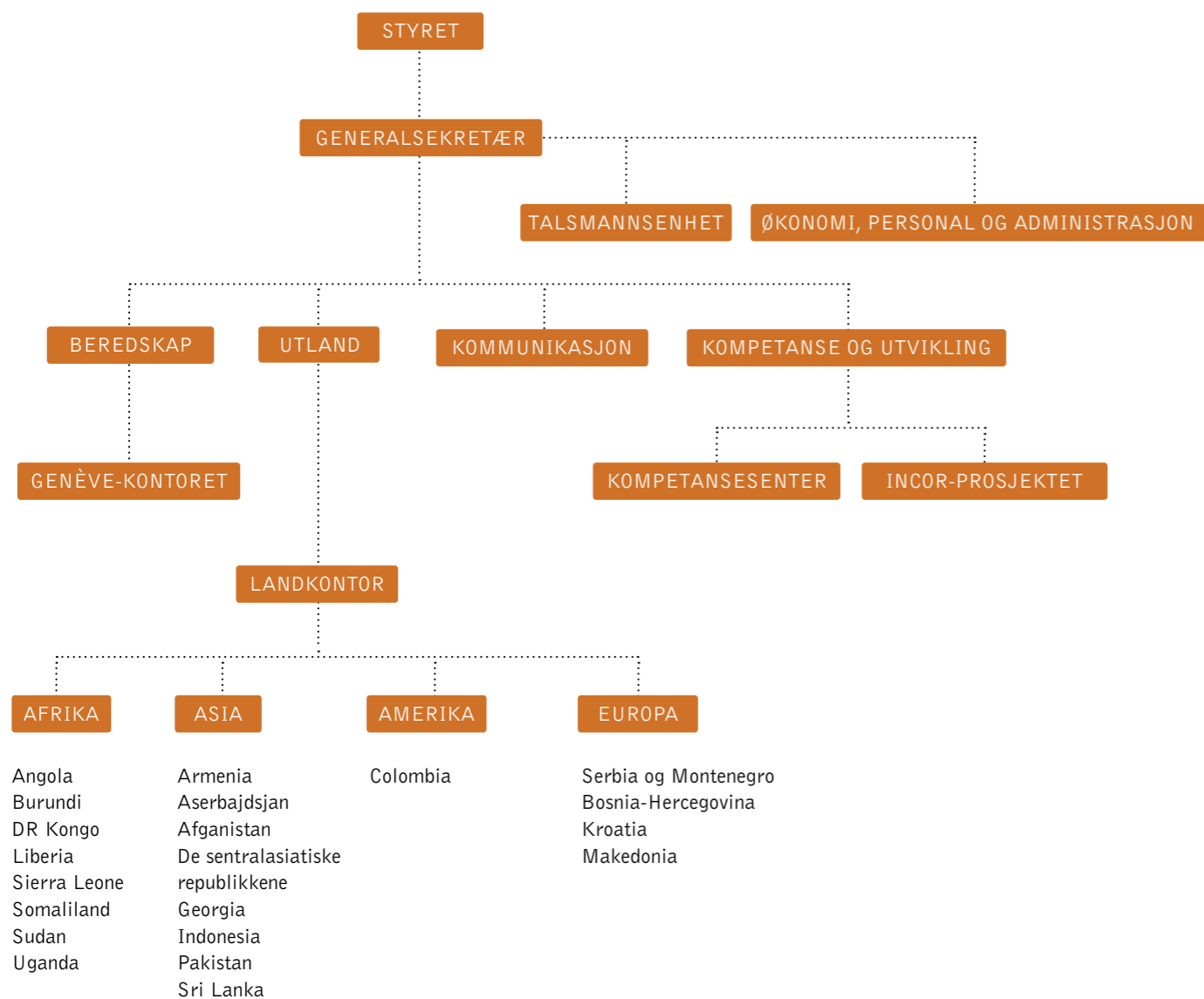
Oslo, 15. juni 2005
ERNST & YOUNG AS

 Bjørn Lie
 statsautorisert revisor

■ **Stokkholms:**
Oslo Adresse:
Christian Frølichs plass 4
01 54 Oslo

■ **Arrendal, Bergen, Bæ, Drammen, Furuå, Fredrikstad, Halden, Hønefoss, Høyanger, Kongsberg, Kragerø, Kristiansund, Larvik, Levanger, Lillehammer, Molde, Steinkjer, Trondheim, Oslo, Øst, Porsgrunn/Skien, Sandnessjøen, Sørland, Svalbard, Steinkjer, Tromsø, Trondheim, Tvedestrand, Vågå, Ålesund**

Organisasjonskart

LEDELSE:

Generalsekretær: Raymond Johansen
 Kommunikasjonssjef: Petter Nome
 Utenlandssjef: Bjarte Vandvik/Jens Mjaugedal
 Beredskapssjef: Toril Brekke/Benedicte Giæver
 Kompetansesjef: Oddhild Günther
 Talsmannsenheten: Ragna Vikøren
 Økonomi og administrasjonssjef: Bjørn Falck-Pedersen

STYRE:

Styreleder: Jan A. Erichsen
 Nestleder: Arne Pran
 Styremedlemmer:
 Ronald Craig
 Manuela Ramin-Osmundsen
 Kai Gjesdal Henriksen
 Marianne Elisabeth Johnsen
 Maiken Ims
 Bernt Bull
 Kari Kvalberg (ansattes rep.)
 Kine Brox Brodtkorb (ansattes rep.)

I en moské i Banda Aceh, Indonesida, sitter en gutt og tegner. Bildet er tatt 9. januar 2005. I Asia ble minst 156 000 mennesker drept av jordskjelvet og den påfølgende tsunamien 26. desember 2004, den største naturkatastrofe i nyere tid. Over 100 000 mennesker er savnet.

FOTO: REUTERS/ROMEO RANOCO

Forsidefoto:
 Gøril Trondsen Booth
 Design og layout:
 Cox Media
 Trykk:
 Gamlebyen grafiske

FLYKTINGHJELPEN
NORWEGIAN REFUGEE COUNCIL

Flyktninghjelpen

Postboks 6758 St. Olavs plass, 0130 Oslo

Sentralbord: 23 10 98 00

Besøksadresse: Grensen 17, 4 etg.

www.nrc.no

ISBN: 82-7411-153-2

Org.nr.: 977 538 319